

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV EKONOMIKY

INSTITUTE OF ECONOMICS

ÚVĚROVÁNÍ PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

LENDING TO INDIVIDUAL ENTREPRENEURS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Michaela Rychlá

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Roman Ptáček, Ph.D.

BRNO 2017

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav ekonomiky
Studentka: **Michaela Rychlá**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika podniku
Vedoucí práce: **Ing. Roman Ptáček, Ph.D.**
Akademický rok: 2016/17

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Úvěrování podnikajících fyzických osob

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Metodika práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Hlavním cílem bakalářské práce je návrh krátkodobého provozního financování podnikatelské činnosti s využitím krátkodobých bankovních úvěrů.

Základní literární prameny:

KALABIS, Z. Bankovní služby v praxi. 1 vyd. Brno: ComputerPress, 2005. 148 s. ISBN 80-251-0882-1.

KAŠPAROVSKÁ, V. Banky a komerční obchody. Kravaře: Marreal servis, 2010. ISBN 9788025467794.

POLIDAR, V. a M. MANDEL. Management bank a bankovních obchodů. 2. upr. vyd. Praha: Ekopress, 1999. ISBN 8086119114.

REVENDA, Z. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2012. ISBN 9788072612406.

REŽŇÁKOVÁ, M. Efektivní financování rozvoje podnikání. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 142 s. ISBN 978-80-247-1835-4.

SYNEK, M. a E. KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 6., přep. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015. 526 s. ISBN 978-80-7400-274-8.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2016/17

V Brně dne 28.2.2017

L. S.

doc. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Tato bakalářská práce se v teoretické části zaměřuje na popis odborné terminologie z oblasti bankovníctví, klasifikaci bankovních úvěrových produktů a postup úvěrového procesu. V praktické části se práce zaměřuje na analýzu a komparaci nabídky bankovního trhu u dvou krátkodobých typů úvěrů pro fyzické osoby podnikatele. Jedná se o kontokorentní a provozní úvěry, které jsou podnikateli využívány hlavně v provozní činnosti.

Abstract

In the theoretical part, this bachelor's thesis focuses on the description of terminology in the field of banking, the classification of bank credit products, and on the description of the credit process. In the practical part, the thesis focuses on the analysis and comparison of the credit products of the current banking market in two types of short-term loans for entrepreneurs. These are overdraft loans and operating loans, that are mainly used by entrepreneurs in their business activities.

Klíčová slova

úvěr, úroková sazba, banka, provozní úvěr, investiční úvěr, fyzická osoba podnikatel

Key words

credit, interest rate, bank, operating loan, investment loan, an individual entrepreneur

Bibliografická citace

RYCHLÁ, M. *Úvěrování podnikajících fyzických osob*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2017. 76 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Roman Ptáček, Ph. D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně, dne 31. května 2017.

.....
Michaela Rychlá

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce Ing. Romanu Ptáčkovi, Ph. D., za rady, které mi poskytl.

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíle práce, metody a postupy zpracování.....	10
2.1 Vymezení cíle práce.....	10
2.2 Metody a postupy zpracování.....	10
2.3 Metody použité ke komparaci úvěrů.....	11
2.3.1 Metoda váženého součtu pořadí.....	11
2.3.2 Metoda váženého součtu (Weighted Sum Approach).....	12
3 Teoretická východiska práce.....	13
3.1 Bankovní soustava v ČR.....	13
3.2 Cíle bankovního podnikání.....	15
3.3 Základní funkce obchodních bank.....	15
3.4 Klasifikace bankovních produktů.....	16
3.5 Úvěrové produkty.....	17
3.5.1 Provozní úvěry.....	19
3.5.2 Investiční úvěry.....	22
3.5.3 Spotřebitelské úvěry.....	25
3.6 Úvěrový proces.....	26
3.6.1 Žádost klienta o bankovní úvěr.....	26
3.6.2 Prověření úvěruschopnosti klienta včetně návrhu na poskytnutí/zamítnutí úvěru.....	26
3.6.3 Návrh úvěrové smlouvy a její schválení oběma stranami.....	27
3.6.4 Zajištění úvěrové pohledávky a převzetí úvěrových záruk bankou.....	27
3.6.5 Čerpání úvěru.....	28
3.6.6 Splácení úvěru.....	28
3.6.7 Kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy.....	29
3.6.8 Uvolnění záruk bankou.....	29
3.7 Vývoj na úvěrovém bankovním trhu.....	29
4 Analýza nabídky vybraných úvěrů pro fyzické osoby podnikatele.....	35
4.1 Kontokorentní úvěry.....	35
4.1.1 Česká spořitelna.....	35
4.1.2 Československá obchodní banka.....	36

4.1.3 Equa bank.....	37
4.1.4 Fio banka.....	39
4.1.5 Komerční banka.....	40
4.1.6 mBank.....	42
4.1.7 MONETA Money Bank.....	42
4.1.8 Raiffeisenbank.....	44
4.1.9 Sberbank CZ.....	45
4.1.10 UniCredit bank.....	45
4.2 Provozní úvěry.....	46
4.2.1 Česká spořitelna.....	46
4.2.2 Československá obchodní banka.....	48
4.2.3 Equa bank.....	48
4.2.4 Fio banka.....	49
4.2.5 Komerční banka.....	50
4.2.6 mBank.....	51
4.2.7 MONETA Money Bank.....	52
4.2.8 Raiffeisenbank.....	53
4.2.9 Sberbank CZ.....	54
4.2.10 UniCredit bank.....	55
5 Komparace vybraných úvěrů pro fyzické osoby podnikatele.....	57
5.1 Komparace kontokorentních úvěrů.....	57
5.1.1 Metoda váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.....	59
5.1.2 Metoda váženého součtu při diferencovaných vahách.....	61
5.1.3 Doporučení.....	62
5.2 Komparace provozních úvěrů.....	62
5.2.1 Metoda váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.....	64
5.2.2 Metoda váženého součtu při diferencovaných vahách.....	66
5.2.3 Doporučení.....	68
6 Závěr.....	69
Seznam použitých zdrojů.....	71
Seznam tabulek.....	77

1 Úvod

V současné době levných úvěrů může být pro podnikatele výhodné využít některou z úvěrových nabídek bank. Je však velice důležité vybrat si vhodný typ produktu tak, aby korespondoval s následným využitím úvěru a hlavně, aby přinesl podnikatelskému subjektu požadovaný užitek. Také je důležité zhodnotit, zda se úvěr vyplatí vzhledem k nákladům, které jsou s ním spojeny.

Podnikatelé mohou vybírat z široké škály úvěrových nabídek bank. Základním rozdělením je nabídka provozních úvěrů (většinou krátkodobých), které slouží k financování provozních potřeb. Další kategorií jsou investiční úvěry (většinou dlouhodobé), které zase slouží podnikatelům k financování své investiční činnosti.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu a komparaci nabídky bankovního trhu krátkodobých typů úvěrů pro fyzické osoby podnikatele. Z nabídky bank byly vybrány dva typy provozních úvěrů a to kontokorentní úvěr a provozní splátkový úvěr.

Výběr typu krátkodobého úvěru je závislý na situaci, ve které jej chce podnikatelský subjekt při své činnosti využít. Je důležité tuto situaci posoudit a případně se poradit s bankovním poradcem, který může navrhnout jiný typ úvěru, který bude pro klienta vhodnější. Důležité je také rozlišit, zda se jedná o úvěr účelový nebo neúčelový. Protože u účelových úvěrů, bude čerpání úvěru podmíněno dodáním určitých dokladů či dokumentů, které bude chtít banka předložit.

Text práce je uspořádán do následujících kapitol. V kapitole 2 jsou vymezeny cíle práce a objasněny metody a postupy řešení práce pro naplnění cílů. Kapitola 3 shrnuje teoretická východiska práce popisem bankovní soustavy v ČR, cílů a funkcí bank, tříd bankovních produktů, typů úvěrových produktů, úvěrového procesu a vývoje na úvěrovém bankovním trhu. V kapitole 4 je poskytnut přehled vybraných úvěrových produktů výše uvedených typů u bank v ČR. Kapitola 5 porovnává a ohodnocuje uvedené úvěrové produkty z pohledu fyzické osoby podnikatele s danými požadavky. Celou práci uzavírá kapitola 6 shrnutím výsledků práce.

2 Cíle práce, metody a postupy zpracování

2.1 Vymezení cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je výběr nejvhodnějšího typu provozního financování pro fyzickou osobu podnikatele v dvou modelových situacích odlišujících se výší požadovaného úvěru a účelem úvěru.

Dílčí cíle jsou následující:

1. analyzovat aktuální nabídku produktů kontokorentního a provozního úvěru na bankovním trhu v ČR;
2. stanovit kritéria zvláště pro porovnání produktů kontokorentního úvěru a produktů provozního úvěru;
3. na základě stanovených kritérií porovnat odděleně produkty kontokorentního úvěru a produkty provozního úvěru;
4. popsat dvě modelové situace fyzických osob podnikatelů požadujících krátkodobý úvěr různé výše;
5. navrhnout nejvhodnější dvojici produktů kontokorentního a provozního úvěru pro každou z modelových situací.

2.2 Metody a postupy zpracování

Při zpracování bakalářské práce jsou použity obvyklé vědecké metody, které se využívají v mnoha vědních oborech. Konkrétně se jedná o analýzu, komparaci, která využívá metody váženého součtu pořadí a metody váženého součtu, a o metodu syntézy.

Metoda analýzy je použita při zpracovávání nabídky úvěrových produktů vybraných bankovních institucí. Produkty jsou pomocí metody komparace porovnány dle navržených kritérií. Metoda syntézy je použita pro návrh nejvhodnějších produktů v rámci modelových situací.

2.3 Metody použité ke komparaci úvěrů

2.3.1 Metoda váženého součtu pořadí

Podstatou této nejjednodušší vícerozměrné metody je seřazení analyzovaných podniků podle několika zvolených ukazatelů tak, že podnik s nejlepší hodnotou příslušného ukazatele získá pořadí (n), druhý nejlepší (n-1), až ten, jenž bude mít „nejhorší“ hodnotu příslušného ukazatele, obdrží pořadí (1). V případě stejných hodnot ukazatele se určí jejich pořadí jako průměr z pořadí, kterého příslušné podniky v daném ukazateli dosáhly. Přitom je ovšem zapotřebí respektovat charakter jednotlivých ukazatelů, tedy přihlížet k tomu, zda nejvyšší stupeň hodnocení náleží jeho nejvyšší nebo nejnižší hodnotě. Konečné pořadí podniků se stanoví podle velikosti jejich integrálních ukazatelů, které vypočteme v případě rozdílných jednotkových vah jako vážený součet pořadí (Rejnuš, 2014, s. 292):

$$d_i = \sum_{j=1}^m s_{ij} \text{ resp. } d_{i_v} = \sum_{j=1}^m s_{ij} \cdot p_j, \text{ kde}$$

d_{i_v} je integrální (vážený) ukazatel hodnoceného podniku,

$i_{(1,2,\dots,n)}$ je hodnocený podnik,

s_{ij} je pořadí i-tého podniku pro j-tý ukazatel,

p_j je váha j-tého ukazatele.

Nejlepší je podnik, pro který je hodnocení kritériálního ukazatele maximální. Důležité je zahrnout do této metody vlastnosti jednotlivých ukazatelů. Pokud platí, že čím je hodnota ukazatele menší, tím lépe (jedná se o tzv. „minimalizační kritérium“), postupuje se tak, že nejvyšší počet bodů je přiřazen nejnižší hodnotě daného ukazatele. V opačném případě, kdy čím je hodnota ukazatele větší, tím lépe (jedná se o tzv. „maximalizační kritérium“), bude nejvyšší počet bodů přiřazen nejvyšší hodnotě daného ukazatele. Konečné pořadí získáme, když podniky uspořádáme podle počtu celkově získaných bodů v jednotlivých ukazatelích (Knapová, 2005).

2.3.2 Metoda váženého součtu (Weighted Sum Approach)

Metoda váženého součtu bývá označována také jako metoda WSA (Weighted Sum Approach). Tato metoda je založena na konstrukci lineární funkce užitku na stupnici od 0 do 1 (případně od 0 do 100, jak je použito v této práci). Nejhorší varianta podle daného kritéria bude mít užitek nula, nejlepší varianta užitek jedna (resp. sto) a ostatní varianty budou mít užitek mezi oběma krajními hodnotami (Kampf, 2003).

Hodnoty y'_{ij} kritériální matice, které představují užitek varianty X_i při hodnocení podle kritéria Y_j , lze získat pro maximalizační kritéria (tedy pro případy, kdy čím je hodnota ukazatele větší, tím lépe) podle následujícího vztahu (Kampf, 2003, s. 42):

$$y'_{ij} = \frac{y_{ij} - D_j}{H_j - D_j}, \text{ kde}$$

D_j je nejnížší (při maximalizaci tedy nejhorší) kritériální hodnota,

H_j je nejvyšší (při maximalizaci nejlepší) kritériální hodnota,

y_{ij} je kritériální hodnota i -tého podniku pro j -tý ukazatel.

Z uvedeného vztahu je zřejmé, že užitek y'_{ij} pro nejhorší kritériální hodnotu $y_{ij} = D_j$ bude roven nule a pro nejlepší kritériální hodnotu $y_{ij} = H_j$ bude roven 1. Pro minimalizační kritéria je třeba modifikovat uvedený vztah následovně (Kampf, 2003, s. 42, opraveno):

$$y'_{ij} = \frac{H_j - y_{ij}}{H_j - D_j}, \text{ kde je význam proměnných stejný, jako v předchozím vzorci.}$$

Celkový užitek varianty X_i lze potom vypočítat jako vážený součet dílčích užiteků podle jednotlivých kritérií (Kampf, 2003):

$$u(X_i) = \sum_{j=1}^k v_j y'_{ij}, \text{ kde } v_j \text{ je váha } j\text{-tého ukazatele.}$$

3 Teoretická východiska práce

Tato část práce se věnuje bankovní soustavě v ČR, cílům bankovního podnikání, funkcím obchodních bank a klasifikaci bankovních produktů, kde budou podrobněji popsány druhy úvěrových produktů bank, později uplatněné v praktické části. Na konci této části bude dále zhodnocen vývoj úrokových sazeb z úvěrů a objem úvěrů v čase.

3.1 Bankovní soustava v ČR

Bankovní soustava je v naší zemi složena z centrální banky a obchodních bank. Jak říká Revenda (Revenda, 2012, s. 88) moderní bankovní systémy ve vyspělých zemích jsou založeny na dvoustupňovém principu. Ten spočívá na oddělení makroekonomické funkce, kterou zabezpečuje centrální banka, a mikroekonomické funkce, která je doménou sítě komerčních bank. Hlavním cílem centrální banky je zabezpečování měnové (popř. cenové) stability, obchodní banky naopak provádějí svou činnost na podnikatelském principu s cílem dosahovat zisk. V současných bankovních systémech jednoznačně převládá model univerzálního bankovníctví. Ten je založen na tom, že banky poskytují, jak klasické produkty komerčního bankovníctví (zejména přijímání vkladů, poskytování úvěrů a zprostředkování platebního styku), tak i produkty investičního bankovníctví (zejména emisní obchody, obchody s cennými papíry, depotní obchody, majetkovou správu aktiv a zprostředkování fúzí a akvizic).

Banky jsou dle Revendy (Revenda, 2012, s. 86) ve své podstatě podniky (podnikatelské subjekty), které mají ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů projevujících se v jejich postavení a v celkovém významu v ekonomice. Proto je činnost bank upravena přísnějšími pravidly oproti obecné úpravě podnikání.

Činnost bank je u nás upravena v zákoně o bankách, do kterého byly zapracovány směrnice EU. Tento zákon (Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, §1, odst. 1, v aktuálním znění) říká, že banky jsou akciové společnosti se sídlem v ČR, které:

- přijímají vklady od veřejnosti a
- poskytují úvěry,

- a které mají k výkonu těchto činností bankovní licenci.

Bankovní licenci vydává Česká národní banka (ČNB) a pro její vydání musí být žadatelem splněno několik dalších podmínek (Revenda, 2012, s. 248):

- minimální výše vstupního kapitálu,
- stanovení možných právních forem vlastnictví a minimálního počtu zakladatelů,
- kvalifikační a morální způsobilost osob ve vedení banky,
- kvalitní a podrobně zpracovaný program činnosti na nejbližší období, např. 3 roky,
- adekvátní zabezpečení činnosti banky – odpovídající prostory, technické a technologické vybavení, bezpečnostní opatření,
- adekvátní kontrolní a účetní systém v bance.

Můžeme tvrdit, že regulace vstupu nových bank na trh, je poměrně přísná. Ale na postupném vývoji od roku 1989 je vidět, že bankovnímu trhu taková regulace prospěla. Důvodem zpřísnování regulací bylo období krachu několika bank v devadesátých let minulého století.

Česká národní banka je také orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem v České republice. ČNB tedy provádí dohled nad bankovním sektorem, družstevními záložnami, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím, penzijními společnostmi, fondy penzijních společností, směnárny a dohled nad institucemi v oblasti platebního styku. Stanovuje pravidla, která chrání stabilitu bankovního sektoru, kapitálového trhu, pojišťovnictví a sektoru penzijních fondů. Systematicky reguluje, dohlíží a popřípadě postihuje nedodržování stanovených pravidel (Dohled nad finančním trhem, 2016).

Podle Ústavy České republiky a v souladu s primárním právem Evropské unie je hlavním cílem činnosti České národní banky péče o cenovou stabilitu – dosažení a udržení cenové stability, tj. nízko-inflačního prostředí v ekonomice. Předpokladem účinnosti měnových nástrojů vedoucích k cenové stabilitě je nezávislost centrální banky. ČNB dále pečuje o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Za tímto účelem vytváří makroobezřetnostní politiku tím, že identifikuje rizika ohrožení stability finančního systému a přispívá k jeho odolnosti. Rovněž podporuje

obecnou hospodářskou politiku vlády a hospodářské politiky v Evropské unii, pokud není tento vedlejší cíl v rozporu s cílem hlavním (O ČNB, 2017).

V souladu se svým hlavním cílem ČNB určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí a dohlíží na peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank. K zajištění stanovených úkolů ČNB zpracovává a vytváří statistické informace. Jako ústřední banka poskytuje ČNB bankovní služby státu a veřejnému sektoru. Vede účty organizacím a osobám napojeným na státní rozpočet. Na základě dohody s Ministerstvem financí provádí ČNB v souladu s rozpočtovými pravidly operace spojené s emisemi státních dluhopisů a investicemi na finančních trzích (O ČNB, 2017).

3.2 Cíle bankovního podnikání

Jako každý podnikatelský subjekt má i obchodní banka jako hlavní cíl maximalizovat zisk. Ale jak uvádí Polidar (Polidar, 1999, s. 69), ústředním problémem bankovního managementu je umění sladit různé bankovní cíle, kterými jsou solventnost, likvidita a rentabilita.

Solventností je míněna schopnost banky hradit vlastní provozní závazky a předcházet bankovnímu úpadku. **Likviditou** se rozumí schopnost banky vyplácet na požádání vklady, které si u nich věřitelé uložili. A protože jsou banky podnikem, musí docilovat pro své akcionáře zisk a být **rentabilní** (Polidar, 1999, s. 69).

Takže je jen na managementu banky, jak se snaží balancovat mezi těmi to jednotlivými cíli a jak jich dosahuje.

3.3 Základní funkce obchodních bank

Jak uvádí Revenda (Revenda, 2012, s. 87) banky plní v podmínkách tržní ekonomiky řadu funkcí. Za základní je možné považovat:

- Finanční zprostředkování – tato funkce zajišťuje pohyb kapitálu.
- Emisi bezhotovostních peněz – bezhotovostní peníze, tj. peníze v podobě zápisů na bankovních účtech, mohou emitovat kromě centrální bank i banky obchodní.

- Provádění platebního styku – efektivní platební styk je jednou ze základních podmínek pro fungování tržní ekonomiky.
- Zprostředkování finančního investování na peněžním a kapitálovém trhu – banky pro své klienty zabezpečují emisi cenných papírů a potom také zprostředkovávají pro své další klienty-investory i nákupy cenných papírů, popř. jiné investiční obchody.

3.4 Klasifikace bankovních produktů

Obecně můžeme říci, že členění bankovních produktů není jednoduchá záležitost. Podle Revendy (Revenda, 2012, s. 97) je klasický přístup členění bankovních produktů (obchodů), založen na jejich odrazu v bilanci banky, rozděluje bankovní obchody na **aktivní, pasivní a neutrální**.

Aktivní bankovní obchody jsou takové, které se odrážejí v aktivech banky. Banka při nich vstupuje do postavení věřitele a vznikají různé pohledávky (např. při poskytování úvěrů, nákupu dluhových cenných papírů) (Revenda, 2012, s. 97).

Pasivní bankovní obchody, kde banka získává na úvěrové bázi cizí zdroje (např. příjem vkladů, emise vlastních dluhopisů). Banka je při těchto obchodech v dlužnickém postavení a vznikají jí různé závazky (Revenda, 2012, s. 97).

Neutrální bankovní obchody jsou takové, při nichž banka aktuálně nevystupuje ani ve věřitelském ani v dlužnickém postavení, a proto se tyto obchody neobjevují v rozvaze banky (Revenda, 2012, s. 97).

Podle Revendy (Revenda, 2012, s. 98) se moderní přístupy k členění bankovních produktů odklání od klasického principu a staví do popředí funkci, jakou daný bankovní produkt plní pro klienta banky. Podle tohoto přístupu můžeme rozdělit bankovní produkty do pěti základních skupin (Revenda, 2012, s. 98):

1. Bankovní finančně úvěrové produkty – umožňují klientům získat finanční prostředky od banky.
2. Depozitní (vkladové) bankovní produkty – představují pro klienty možnosti finančního investování.

3. Platebně zúčtovací bankovní produkty – umožňují klientům provádět platební a zúčtovací styk prostřednictvím banky.
4. Produkty investičního bankovníctví – znamenají pro klienty možnosti finančního investování, získávání zdrojů nebo zajištění prostřednictvím derivátových nástrojů, dále služby spojené s úschovou a správou investičních nástrojů.
5. Pokladní a směnářské produkty – jsou to různé transakce s hotovými penězi nebo směna hotových peněz z jedné měny do druhé.

Podrobněji se budeme zabývat pouze úvěrovými produkty, protože cílem práce je výběr a porovnání dvou druhů krátkodobých úvěrů. Úvěrové produkty budeme porovnávat pro jeden segment trhu, pro fyzické osoby podnikatele.

3.5 Úvěrové produkty

Jak definovat úvěr? Půlpánová ve své publikaci (Půlpánová, 2007, s. 279) uvádí, že obecně přijímaná charakteristika chápe úvěr jako vztah, který vzniká mezi zúčastněnými subjekty v procesu návratného, časově omezeného přesunu peněžních prostředků. Vystupuje-li banka v tomto vztahu jako věřitel, tak bance vzniká pohledávka za dlužníkem, která se promítá v aktivech banky. Úvěrová aktiva jsou přitom typická problematickou likviditou a relativně vysokou rizikovostí.

Smluvně je tento proces upraven v Občanském zákoníku v § 2395 a podle tohoto zákona platí, že „Smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2395).

Dalším zákonem, který se na úvěry také vztahuje je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Tento zákon se obecně týká regulace prodeje všeho zboží a služeb na území ČR a jeho úkolem je ochránit spotřebitele před nekalými praktikami prodejců a stanovit povinnosti, které mají prodejci zboží a služeb.

Právě poskytování různých druhů úvěrů patří u bank k nejdůležitější bankovní činnosti, při které banka dostane úrok a případně další jiné poplatky. Existuje velké

množství různých druhů úvěru, a jejich členění tak není úplně jednoduché. Jak uvádí (Kalabis, 2005, s. 71), úvěry lze rozdělit na:

1. **Úvěry zbožové** – které jsou poskytovány ve zboží. Nejčastěji jsou poskytovány výrobcí nebo obchodníky – nejrozšířenější je obchodní úvěr.
2. **Úvěry peněžní** – které jsou poskytovány v penězích, a to nejčastěji obchodními bankami, přičemž není podstatné, čím jsou tyto úvěry spláceny, zda penězi nebo zbožím

Dále lze podle (Kalabis, 2005, s. 71) úvěry dělit:

- **Podle subjektu**
 - a) z hlediska věřitele, tedy toho, kdo úvěr poskytuje, nebo
 - b) z hlediska dlužníka, tedy toho, kdo úvěr přijímá, na úvěry mezibankovní, mezivládní či mezistátní.
- **Podle objektu** na
 - a) účelové – jsou poskytovány na určitý účel,
 - b) neúčelové – kam patří klasický spotřebitelský úvěr, úvěrové platební karty, kontokorentní úvěr nebo tzv. americká hypotéka.
- **Podle zajištění** na
 - a) zajištěné – záruky za úvěr mohou být věcné nebo osobní,
 - b) nezajištěné – bez záruk.
- **Podle doby splatnosti** na
 - a) krátkodobé – splatné do jednoho roku,
 - b) střednědobé – splatné do 4 nebo 5 let,
 - c) dlouhodobé – s dobou splatnosti víc než 5 let.

Dle mého názoru je důležité toto členění, které se používá v bankovní praxi:

1. **provozní úvěry** – jsou používány k financování investic do provozního majetku,
2. **investiční úvěry** – slouží k financování investic do fixního investičního majetku,
3. **spotřebitelské úvěry** – jsou neúčelové úvěry určené fyzickým osobám – občanům.

V následujících kapitolách si popíšeme nejběžnější typy provozních a investičních úvěrů a zjistíme v jaké situaci se používají.

3.5.1 Provozní úvěry

Obecně se jedná o úvěry, které slouží při běžném provozu, na nákup, výrobu nebo prodej výrobků nebo služeb. Většinou se jedná o krátkodobé úvěry, ale případný revolving z nich může udělat úvěry až střednědobé.

Provozní úvěry se člení z následujících hledisek (Kalabis, 2005, s. 72):

- **Podle metody poskytování** na úvěry případové (tj. jednorázové) a na úvěry kontinuální (tj. průběžné), které jsou dlužníkem čerpány průběžně.
- **Podle účelu** se dělí na účelové (je určeno na co jsou použity např. úvěr na zásoby) a na neúčelové (nelze u nich říci na co jsou použity např. kontokorentní úvěr).
- **Podle způsobu zajištění** je rozlišujeme na zajištěné (je zde stanovena konkrétní zajišťovací hodnota, např. směnečné), na úvěry kryté (jejich návratnost je zajištěna kvalitou hospodaření dlužníka, např. kontokorentní úvěr) a na úvěry nekryté (to jsou zejména úvěry typu úvěrových výpomocí, např. úvěr na mzdy).

3.5.1.1 Úvěr na zásoby

Dle (Kalabis, 2005, s. 73) se pomocí toho úvěru financuje nákup výrobních zásob, surovin a energie určených ke spotřebě ve výrobě nebo při poskytování služeb, na financování nákladů vložených do nedokončené výroby nebo na financování zásoby hotových výrobků vlastní výroby před jejich prodejem.

Zásoby jsou úvěrovány jednou z následujících metod (Kalabis, 2005, s. 73):

- metodou „úvěrování podle stavu“ – úvěr je poskytován tehdy, když stav zásob roste, splácen je tehdy, když stav zásob klesá. Úvěr je poskytován až následně, po vzniku potřeby,
- metodou „úvěrování podle obrátu“ – banka z úvěrového účtu proplácí za podnik všechny faktury, které souvisejí s úvěrovanými zásobami, dlužník splácí úvěr tak, že dohodnutou část svých tržeb průběžně odvádí zpět na úvěrový účet.

3.5.1.2 Úvěr na náklady

Se používá ke krytí finančních potřeb, které jsou vyvolány sezonními změnami např. V cenách surovin nebo energií (Kalabis, 2005, s. 73).

3.5.1.3 Úvěr na pohledávky

Jedná se o úvěr na pohledávky za odběrateli, na pohledávky za již prodané zboží nebo za poskytnuté služby. Pokud nejsou tyto pohledávky splaceny, jedná se o úvěry na pohledávky po lhůtě splatnosti – jsou to rizikové úvěry a patří do skupiny úvěrových výpomocí. Úvěr na pohledávky bývá obvykle zajištěn tzv. postoupením pohledávky. Tím se přibližuje z hlediska techniky klasickému eskontnímu úvěru, kdy úvěr bance nesplácí její hlavní dlužník, který bance pohledávky postoupil, ale odběratel, což je dlužník přímého dlužníka, tedy dlužník vedlejší (Kalabis, 2005, s. 73).

3.5.1.4 Revolvingový úvěr

Je úvěr, u kterého banka stanovuje maximální výši jejího čerpání, tzv. úvěrový rámec a termín, k němuž bude úvěr po splnění předem dohodnutých podmínek opět obnoven (Kalabis, 2005, s. 74).

3.5.1.5 Úvěr kontokorentní

Je poskytovaný na kontokorentním (běžném) účtu tak, že zůstatek účtu může přecházet do debetu. Klient čerpá úvěr automaticky tím, že provádí platby ze svého účtu, na němž v důsledku toho může přecházet i do debetu. Maximální výše čerpaného úvěru je dána dohodnutým úvěrovým rámcem, který určuje maximálně přípustný debet na kontokorentním účtu. Splatnost je v zásadě krátkodobá, což vyplývá jak z účelu použití úvěru, tak i z doby, na kterou je smlouva uzavírána (zpravidla 1 rok). Vzhledem k tomu, že banka s dobrými klienty úvěr každoročně prolonguje, může mít úvěrový vztah středně až dlouhodobý charakter. Vzhledem k tomu, že klient platí úrok pouze ze skutečně přečerpaného úvěru (debetního zůstatku), je obvykle úroková sazba ve srovnání s jinými krátkodobými úvěry vyšší (Revenda, 2012, s. 99).

Kontokorentní účet má dvě úrokové sazby kreditní a debetní. Kreditní sazba je vázána na kladný zůstatek účtu a debetní sazba je vázána na záporný zůstatek na účtu.

Pokud klient hranici úvěru překročí, je penalizován zvýšenou sankční úrokovou sazbou. Úrok z kontokorentních úvěrů se počítá z částky úvěru (výše záporného zůstatku na účtu) a z doby, po kterou je zůstatek nezměněn. Analogicky se vypočítá úrok z kladného zůstatku na kontokorentním účtu (Kašparovská, 2010, s. 97).

3.5.1.6 Směnečné úvěry

Jejich návratnost je zajišťována směnkou jako rozhodujícím zajišťovacím instrumentem. Dělí se na:

1. **Eskontní úvěr** – zde banka odkupuje od jejích majitele směnku a umožňuje mu tak, aby získal hotové peníze před dobou splatnosti směnky. Banka zde vystupuje jako věřitel, který směnku v době splatnosti předloží výstavci vlastní směnky nebo směnečníkovi u cizí směnky, tedy ne majiteli směnky, od něhož ji odkoupila. Pokud je eskontní úvěr používán při mezinárodních operacích, jedná se o **negociační úvěr** (Kalabis, 2005, s. 74).
2. **Akceptační úvěr** – je spojen výhradně s cizími směnkami, kdy úvěrující banka přebírá roli směnečníka, který je ochoten zaplatit směnku. Pokud je akceptační úvěr používán při mezinárodních operacích, jedná se o **rembousní úvěr** (Kalabis, 2005, s. 74).

3.5.1.7 Lombardní úvěry

Je úvěr zajišťovaný zástavou movité věci nebo práva. Úvěr zní na fixní částku a pevnou lhůtu splatnosti. Podle druhu zástav lze rozlišovat různé druhy lombardního úvěru. Lombardní úvěr na cenné papíry je dnes nejrozšířenější. Je pro banku výhodný, neboť má v ruce snadno zpeněžitelné hodnoty pro případ, že dlužník úvěr nesplatí. Tento úvěr je výhodný i pro dlužníka, který nemusí cenné papíry prodávat, potřebuje-li peněžní výpomoc jen přechodně (Polidar, 1999, s. 146).

3.5.1.8 Ostatní druhy provozních úvěrů

Ostatními druhy provozních úvěrů jsou úvěrový příslib a úvěrová výpomoc.

Úvěrový příslib nebo úvěrová facilita je v podstatě závazek banky, že za určitých podmínek poskytne svému klientovi úvěr na pokrytí jeho dočasných

potřeb. Používá se zejména při zahraničně-obchodních operacích. Příslib blokuje bance disponibilní zdroje, a proto si za úvěrový příslib účtuje poplatek, i když klient úvěr reálně nečerpá (Kalabis, 2005, s. 75).

Úvěrové výpomoci jsou úvěry, které banka poskytuje svému klientovi, aby mu tak umožnila překonat nepříznivou finanční situaci. Je to poměrně rizikový druh úvěru (Kalabis, 2005, s. 75).

3.5.1.9 Úvěr z kreditní karty

Tyto úvěry souvisí s vydáním kreditní karty, kde banka stanoví svému klientovi úvěrový rámec, do jehož výše může úvěr čerpat. Peněžní prostředky jsou k dispozici okamžitě, stačí použít kartu u obchodníka nebo vybrat hotovost z bankomatu. Odpadá zde, oproti klasickému úvěru, nutnost podávání žádosti o každou půjčku. Majitel karty má k dispozici stále celý úvěrový rámec a jen na něm záleží, kdy ho vyčerpá. Navíc má úvěrový rámec revolvingovou formu. Což znamená, že stačí realizovat určité minimální splátky každý měsíc, a klient může být dlužen neustále. Každý měsíc je nutné zaplatit určitou minimální část vyčerpaného úvěru (obvykle 5 nebo 10 procent) a úroky. Úrokové sazby jsou velmi vysoké, klasické kreditní karty jsou nicméně spojeny s bezúročným obdobím, nejčastěji do 45 dnů, během kterých může klient splatit vyčerpaný úvěr bez úroků (Kalabis, 2005, s. 80)

3.5.2 Investiční úvěry

Jsou úvěry dlouhodobějšího charakteru, které firma používá na financování své investiční činnosti. Investice se dle Kalabise (Kalabis, 2005, s. 75) rozdělují do tří skupin:

1. investice do hmotného investičního majetku, tj. stroje, nemovitosti a technologie,
2. investice nehmotné, tj. investice do know-how,
3. investice finanční, tj. investice do cenných papírů majetkových nebo dluhových.

Tento druh úvěrů je pro podnik důležitý z hlediska jeho dalšího rozvoje. Podle Kalabise (Kalabis, 2005, s. 75) bývají investiční úvěry také spojeny s nárůstem provozních úvěrů – jde o to, že po dokončení investice dochází k nárůstu výroby. Tento

nárůst výroby je doprovázen růstem zásob, pohledávek nebo rozpracované výroby s dopady na nárůst požadavků na další provozní úvěry. I tyto skutečnosti si podnikatel, který požádá o investiční úvěr, musí uvědomit.

3.5.2.1 Klasické investiční úvěry

Poskytují banky na výstavbu nebo na pořízení investičních celků, tedy na nákup pozemků, výstavbu inženýrských sítí nebo budov, nákup strojů a zařízení, atp. Postup při poskytování se liší v závislosti na tom zda jde o úvěr na nákup (jedná se o jednorázové poskytnutí úvěru), rekonstrukci, modernizaci nebo na výstavbu (v těchto případech se řeší také např. otázka spoluúčasti klienta na financování investice) (Kalabis, 2005, s. 76).

3.5.2.2 Hypoteční úvěr

Patří k nejstarším druhům dlouhodobého bankovního úvěru. Podle Revendy (Revenda, 2012, s. 100) lze za základní rys hypotečního úvěru považovat způsob jeho zajištění, kterým je zástavní právo k nemovitosti. Z povahy zajištění vyplývá relativně nízké riziko hypotečních úvěrů.

Z vymezení hypotečního úvěru vyplývá, že není omezen z hlediska účelu, na který je poskytován. Nicméně v praxi zcela převládají hypoteční úvěry poskytované jako účelové na financování pořízení nemovitostí a bytových potřeb. Výše úrokové sazby z hypotečních úvěrů je vzhledem k relativně malému riziku bank, které je dáno zajištěním zástavním právem k nemovitosti, obvykle nižší, ve srovnání s úrokovými sazbami z jiných úvěrů. Úroková sazba může být stanovena jako pevná sazba po celou dobu splatnosti nebo jako pohyblivá sazba v závislosti na vývoji tržních úrokových sazeb (Revenda, 2012, s. 100).

3.5.2.3 Americká hypotéka

Je v podstatě bezúčelový úvěr, který je zajištěn nemovitostí. Prostředky z tohoto úvěru mohou být použity na nákup libovolného zboží nebo služby. Jak uvádí Kalabis (Kalabis, 2005, s. 79) je výhodou americké hypotéky nižší úrok než u jiných půjček jištěných nemovitostí a delší doba splatnosti (15 až 20 let) než u klasických spotřebitelských

půjček. Nevýhodou jsou poměrně vysoké poplatky s poskytnutím a se správou úvěru – a při nesplacení úvěru může klient přijít o zastavenou nemovitost.

3.5.2.4 Úvěry obcím

Jsou pro banku relativně velmi bezpečné úvěry, které se poskytují na investice do budování, údržby, opravu a modernizaci obecní infrastruktury, které jsou dlouhodobého charakteru (Kalabis, 2005, s. 78).

3.5.2.5 Úvěry rozvojové

Podle Kalabise (Kalabis, 2005, s. 78) je rozvoj infrastruktury záležitost celospolečenského významu – na tom jsou založeny tzv. rozvojové programy. Rozvojové programy jsou investiční úvěry na financování rozvojových investic. Jak uvádí Kalabis (Kalabis, 2005, s. 78) dlouhodobost, nízká úroková marže a praktická nemožnost zajistit návratnost rozvojových úvěrů vede k tomu, že:

- jsou poskytovány specializovanými, tzv. rozvojovými bankami,
- jejich poskytování je podporováno státem nebo specializovanými nestátními národními nebo mezinárodními organizacemi,
- rozvojové bankovníctví funguje převážně na principech intervenčních a jen minimálně na principech komerčních.

V naší republice se těmito druhy úvěrů zabývá **Českomoravská záruční a rozvojová banka**, která je rozvojovou bankou ČR. Tato banka napomáhá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu. Banka poskytuje především následující služby (Kdo jsme, Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., 2016):

- podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů,
- zvýhodněné úvěry pro rozvoj technické infrastruktury obcí.

Banka spravuje rozsáhlé portfolio záruk za bankovní úvěry a dotací na úhradu úroků z úvěrů poskytnutých na podporu oprav bytových domů jejich vlastníkům či spoluvlastníkům a dalších podpor bydlení poskytnutých v minulých letech. Působí též

jako finanční manažer prostředků poskytnutých České republice na financování rozvoje infrastruktury (Kdo jsme, Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., 2016).

3.5.2.6 Úvěry konsolidační

Jsou poskytovány dlužníkům za účelem jejich záchrany před úpadkem nebo insolvenčí, a tedy zároveň na ochranu dříve poskytnutých úvěrů ohrožených možným úpadkem dlužníka (Kalabis, 2005, s. 79). V zásadě existují tři způsoby konsolidace:

- restrukturalizace dříve poskytnutých úvěrů – obvykle představuje změnu krátko- a střednědobých úvěrů na úvěry dlouhodobé. Tím se dlužníkovi vytvoří časový prostor pro konsolidaci jeho finanční situace (Kalabis, 2005, s. 79).
- odkup dříve poskytnutých úvěrů jinou organizací – je operace, kterou obvykle provádí jiná než úvěrující banka. Tato operace je vhodná v situacích, kdy se konsolidace hospodaření dlužníka dá očekávat v střednědobém časovém horizontu (Kalabis, 2005, s. 79).
- sekuritizace dříve poskytnutých úvěrů – dochází k přeměně pohledávek z poskytnutých úvěrů na kapitál dlužníka v podobě akciového kapitálu. Je vhodná a účelná tam, kde konsolidace potřebuje delší časové období a celkovou změnu hospodaření dlužníka (Kalabis, 2005, s. 79).

3.5.3 Spotřebitelské úvěry

Jsou úvěry poskytované fyzickým osobám – spotřebitelům na nepodnikatelské účely. Od úvěrů podnikatelským subjektům se zásadním způsobem liší z hlediska svého užití. U podnikatelských úvěrů zpravidla plyne z úvěrovaného objektu cash-flow, ze kterého se splácí úvěr. Naproti tomu spotřebitelské úvěry slouží ke krytí spotřebních výdajů, a tudíž úvěrovaný objekt přímo neprodukuje zdroje ke splácení úvěrů. Pro úrokové sazby ze spotřebitelských úvěrů většinou platí, že jsou relativně vysoké, což vyplývá z rizika, které je s nimi pro banky spojeno (Revenda, 2012, s. 102).

Tento typ úvěrů je speciálně upraven zákonem č. 145/2010 o spotřebitelském úvěru, ve kterém je velmi podrobně uvedeno, co má smlouva obsahovat. Nejdůležitější je povinnost uzavřít takovou smlouvu písemně a kopii této smlouvy dát dlužníkovi

v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat. Další z povinností jsou uvedeny v přílohách č. 2 a 3 tohoto zákona.

3.6 Úvěrový proces

Úvěrový proces obvykle začíná kontaktem klienta a pracovníka banky, který podle požadavků klienta nabídne příslušný produkt. Protože v bance je tento proces standardizován, tak tento proces probíhá obvykle v několika fázích (Kašparovská, 2010, s. 111-120), které jsou popsány v následujících sekcích.

3.6.1 Žádost klienta o bankovní úvěr

Žádost bývá na speciálních formulářích, které klientovi usnadňují uvedení bankou požadovaných údajů. Formuláře se obsahově liší podle typu subjektu (je-li žadatelem fyzická osoba či firma) a podle typu požadovaného úvěru. Formuláře bývají doplněny přílohami specifikující majetkové a jiné poměry žadatele.

Obecně se dá říci, že žádost může obsahovat tyto náležitosti:

- osobní údaje o žadateli nebo údaje o firmě,
- výše požadovaného úvěru a měna, ve které je úvěr žádán,
- účel požadovaného úvěru,
- návrh předpokládaného čerpání a splácení úvěru,
- údaje o možnostech zajištění úvěru,
- přílohy dokladující finanční a majetkovou situaci žadatele.

3.6.2 Prověření úvěruschopnosti klienta včetně návrhu na poskytnutí/zamítnutí úvěru

Prověřování klienta má za cíl zjistit, zda je žadatel schopen a ochoten splatit požadovaný úvěr. Tímto procesem banka zjišťuje úroveň úvěrového rizika daného obchodu a na základě výsledku zjištění se rozhoduje, zda úvěr poskytne či zamítne. Můžeme říci, že existují dva základní typy metodik k prověření úvěruschopnosti klienta:

- **úvěrová analýza podnikové klientely** (označovaná jako rating) – při úvěrové analýze podnikatelských subjektů banka prověřuje finanční riziko klienta a obchodní riziko úvěrového obchodu. U zjišťování finančního rizika je základem

analýza výsledků hospodaření firmy za několik posledních období. Výsledkem finanční analýzy je posouzení finanční a majetkové situace klienta a z toho plynoucí finanční schopnosti klienta splácet úvěr. Při posuzování obchodního rizika banka posuzuje úvěrový případ v širších souvislostech a řeší problémové okruhy typu, jaká je kvalita podnikatelského záměru, jeho zaměření vzhledem k úvěrové strategii banky, požadovaná částka úvěru, charakter odvětví apod.

- **úvěrová analýza fyzických osob** (označovaná jako scoring) – v případě fyzických osob je podstata prověřování úvěruschopnosti podobná, jako je výše, s tím, že celý proces je zjednodušen. Základem pro stanovení úvěruschopnosti klienta je zjištění jeho čistého disponibilního příjmu zpravidla na měsíčním základě.

Po zhodnocení finančního a obchodního rizika stanoví bankovní pracovník celkovou rizikovost úvěrového obchodu a doporučí jeho realizaci či zamítnutí.

3.6.3 Návrh úvěrové smlouvy a její schválení oběma stranami

Dalším krokem v úvěrovém procesu je návrh úvěrové smlouvy, která se stává závazným dokumentem. Podrobněji jsou úvěrové podmínky řešeny v obchodních podmínkách bank, které bývají součástí úvěrové smlouvy.

3.6.4 Zajištění úvěrové pohledávky a převzetí úvěrových záruk bankou

Následuje proces, kterým banka snižuje úvěrové riziko, tedy riziko, že klient v průběhu trvání úvěrového vztahu nebude schopen či ochoten splácet své závazky vůči bance a bance tak vznikne ztráta z obchodu.

V praxi existuje řada forem zajištění úvěrových pohledávek. Jsou obvykle klasifikovány podle formy zajištění na následující:

1. **osobní zajištění** – závazek za zaplacení úvěrové pohledávky přejímá za klienta další fyzická nebo právnická osoba,
2. **věcné zajištění pohledávky** – banka může prodat sjednaná majetková aktiva dlužníka nebo třetí osoby v případě, že dlužník nedostojí svým smluvním závazkům vůči bance.

Mezi osobní zajištění patří, jako nejčastěji používaný zajišťovací instrument, **blankosměnka**. Jde o listinu, která má formální podobu směnky, ale chybí jí některá podstatná směnečná náležitost a je tedy obsahově neúplná. Teprve doplněním podstatné náležitosti (či několika náležitostí) dochází k emisi směnky. Blankosměnka musí však vždy obsahovat podpis směnečného dlužníka. K této směnce se uzavře dohoda o vyplňovacím oprávnění, ve kterém se stanoví, kdy a jakým způsobem může oprávněná osoba chybějící náležitosti doplnit (Machková, 2014, s. 80).

Další způsobem osobního zajištění je využít **záruky Českomoravské záruční a rozvojové banky** (ČMZRB), která poskytuje dle svých programů záruku na provozní či investičně zaměřený úvěr. Záruka je poskytována pouze k úvěrům bank, které mají s ČMZRB uzavřenou smlouvu o spolupráci, přičemž zaručeny mohou být projekty podnikatelů realizované na celém území České republiky (Nabídka služeb Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s., 2017).

Mezi nejběžnější věcné zajištění patří **zástava nemovitosti** bance, při takto zajištěném úvěru banka poskytne úvěr ve výši např. 80 % tržní ceny nemovitosti. V případě, že dlužník není schopen dluh splácet, může banka uspokojit své nároky výtěžkem z prodeje zastavené nemovitosti (Polouček, 2009, s. 290).

3.6.5 Čerpání úvěru

Způsob čerpání úvěru je dle typu úvěru a konkrétně je stanoven v úvěrové smlouvě. V praxi existují dva základní způsoby:

1. jednorázové čerpání – uplatňuje se obvykle při nákupu nemovitosti, nákupu zařízení apod.
2. postupné čerpání – v částkách buď v pevných, předem stanovených termínech, nebo v plovoucích termínech, např. na základě klientem předložených faktur.

3.6.6 Splácení úvěru

Podmínky a způsob splácení v čase, tedy splátkový kalendář, určí banka po dohodě s klientem v úvěrové smlouvě. Mezi nejčastěji využívané způsoby splácení bankovních úvěrů patří:

- splácení jednorázové – úroky jsou klientem spláceny v předem daných stanovených periodách a jistina je součástí poslední klientem realizované splátky,
- splácení formou variabilních splátek – jednotlivé splátky zahrnují variabilní úrok a konstantní úmor,
- splácení formou konstantní anuity – v jednotlivých anuitních splátkách se mění poměr úroku a úmoru, ale výše splátky zůstává stále stejná, konstantní.

3.6.7 Kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy

Po celou dobu trvání úvěrového vztahu provádí banka průběžnou kontrolu finanční situace dlužníka a sleduje dodržování podmínek úvěrové smlouvy.

Obvykle se kontrolují následující skutečnosti:

- dodržování sjednaného účelu úvěru,
- obchodní postavení a finanční situace dlužníka,
- hodnota úvěrových záruk,
- dodržování splátkového kalendáře.

Smyslem bankovního monitorování je včasná identifikace problémového úvěrového obchodu, tj. situace, kdy se standardně vyvíjející úvěr mění na úvěr, jehož návratnost je ohrožena.

3.6.8 Uvolnění záruk bankou

Po splacení úvěru včetně jeho příslušenství (úroky, poplatky, provize apod.) banka uvolňuje záruky. Forma uvolnění záleží na typu zajištění a může to být např. výmaz zástavního práva z katastru, fyzické předání klientovi apod.

3.7 Vývoj na úvěrovém bankovním trhu

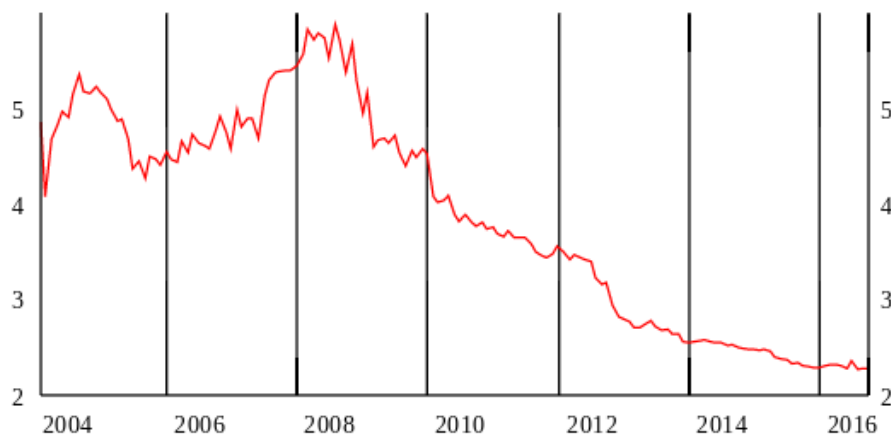
Tato bakalářská práce vznikala v době velice nízkých úrokových sazeb, a to jak u vkladů, tak i u úvěrů. Z velké části za to může finanční krize v letech 2008 až 2009, která postihla postupně celý svět a kdy nastala doba neustálého snižování úrokových sazeb, aby se podpořily ekonomiky všech zemí.

Na tuto situaci reagovala i Česká národní banka (ČNB), která v průběhu roku 2008 snížila všechny úrokové sazby u 2T repo sazby, diskontní sazby a lombardní sazby celkem o 1,5 %. Snižování pokračovalo i v dalších letech až ČNB v roce 2012 z obavy deflace snížila úrokové sazby u 2T repo sazby a diskontní sazby na úroveň 0,05 % a u lombardní sazby na úroveň 0,25 %. Zároveň si stanovila cíl, že bude udržovat kurz vůči euru na hladině 27 Kč/EUR (Měnověpolitické nástroje, 2016). Tato úroveň úrokových sazeb platila po několik let a komerční banky musely také zareagovat postupným snižováním úroků u vkladů i úvěrů.

V dubnu 2017 se bankovní rada ČNB rozhodla ukončit používání kurzu koruny jako dalšího nástroje uvolňování měnových podmínek. ČNB se tímto krokem vrátila do standardního režimu měnové politiky, ve kterém jsou hlavním nástrojem úrokové sazby (Ukončení kurzového závazku, 2017).

Následující tři grafy nám ilustrují vývoj úrokových sazeb u úvěrů a objem poskytnutých úvěrů.

Graf na obr. 1 nám ukazuje, jak postupně úrokové sazby klesaly v České republice. Těsně před finanční krizí v roce 2008 dochází k maximálnímu růstu na skoro 6 % a od té doby úrokové sazby v průměru ročně klesají o 1 % s tím, že na konci roku 2016 se průměrně nacházely něco nad 2 %.

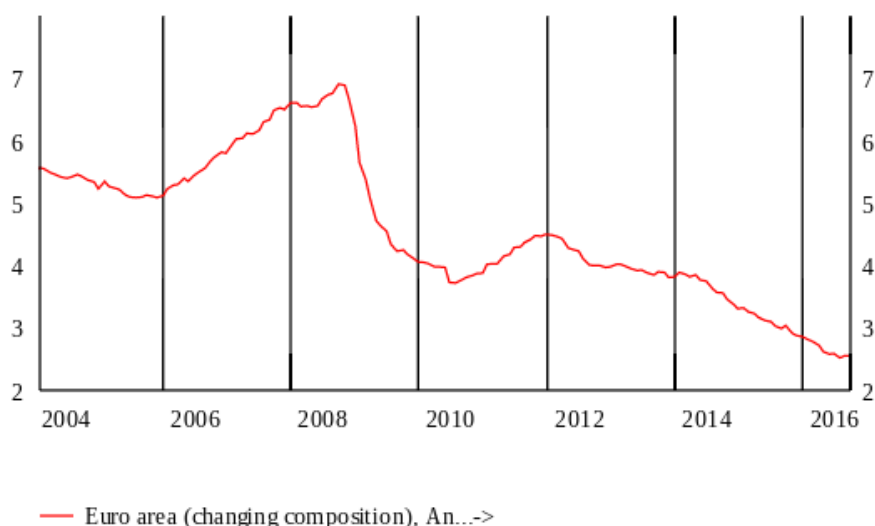

— Czech Republic, Annualised agreed ra...->

Obrázek 1: Graf vývoje úrokové sazby kontokorentní, revolvingových úvěru a úročených a bezúročných úvěrů z kreditních karet pro podniky v ČR od 31.1.2004 do 1.10.2016. Zdroj (Czech Republic, Annualised agreed rate (AAR) / Narrowly defined effective rate (NDER), 2016).

Druhý graf, na obr. 2, nám ukazuje pokles úroků v rámci celé Evropské unie (EU). Zde vidíme, že výše úroků v rámci EU dosahovala ještě před finanční krizí hodnoty skoro 7 % a mezi roky 2009 a 2010 klesla na hodnotu 4 %. V roce 2012 se pokles zastavil a naopak úroková sazba dokonce vystoupala asi na 4,5 %, ale po té pokles dále pokračoval až na cca 2,5 % na konci roku 2016 .

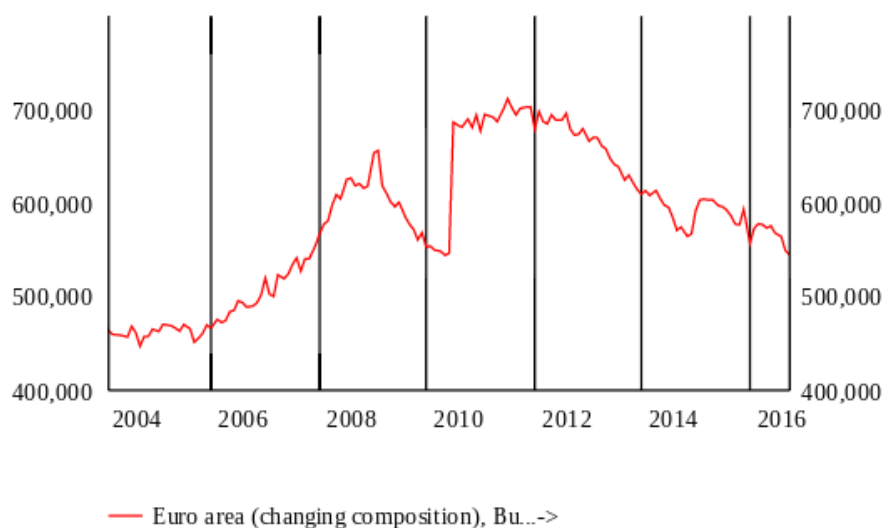

Obrázek 2: Graf vývoje úrokové sazby kontokorentních, revolvingových úvěrů a úročených a bezúročných úvěrů z kreditních karet pro podniky v rámci EU od 31.1.2004 do 1.10.2016. Zdroj (Euro area (changing composition), Annualised agreed rate (AAR) / Narrowly defined effective rate (NDER), 2016).

Poslední graf, na obr. 3, nám ukazuje, jak se vyvíjel objem poskytnutých úvěrů v rámci EU. Zde je vidět, že se snižující úrokovou sazbou se objemy úvěrů zvyšovaly. Kolem roku 2010 je vidět mírný propad, který je způsobený finanční krizí. Od roku 2014 se objemy poskytnutých úvěrů udržují na stejné úrovni, což je pravděpodobně způsobeno konstantní nabídkou úvěrů a stabilní hospodářskou situací.

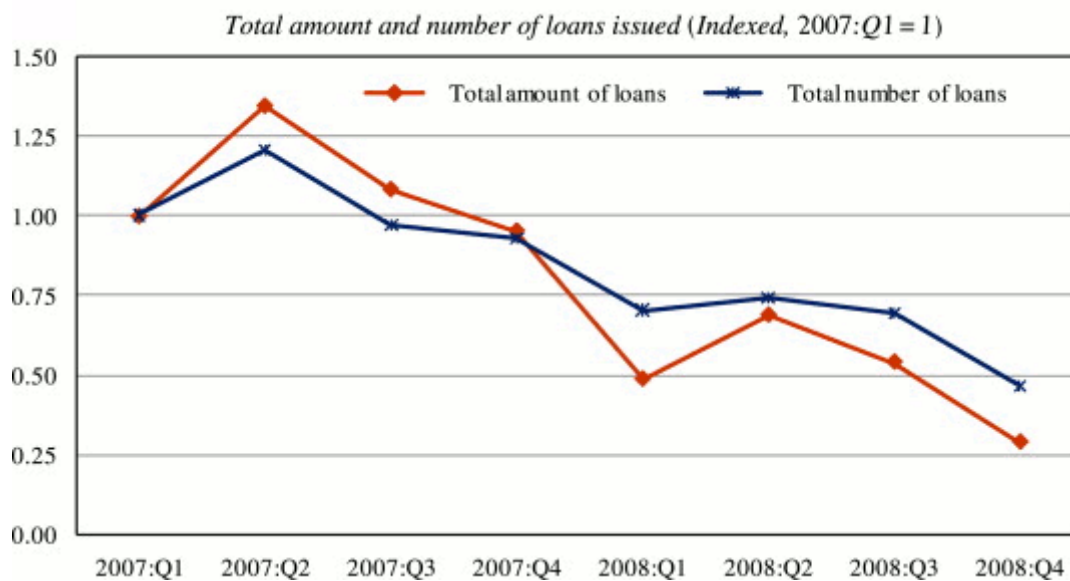
Zajímavou analýzu o tom, jaké determinanty z dlouhodobého hlediska ovlivňují objem nabídky a poptávky po úvěrech v České republice, provedli autoři Stavárek a Vodová (Stavárek, 2010). Tuto analýzu prováděli na datech z období 1994 až 2007, tedy ještě před finanční krizí. Podle jejich zjištění mají z dlouhodobého hlediska vliv na nabídku úvěrů hlavně následující finanční ukazatele bank: úvěrová kapacita bank, úroková marže a rentabilita průměrných aktiv. Výsledky analýzy naznačily pozitivní vliv HDP a úrokové sazby na objem poskytovaných úvěrů. Co se týká poptávky

po úvěrech, tak zde se nepodařilo prokázat žádné statisticky významné determinanty. Z analýzy vyplývá, že čím více zdrojů mají banky k dispozici a čím výnosnější je jejich úvěrová aktivita, tím více poskytují úvěrů.

Obrázek 3: Graf vývoje objemu kontokorentních a revolvingových úvěrů a úročených a bezúročných úvěrů z kreditních karet v EU od 1.1.2004 do 31.10.2016. Zdroj (Euro area (changing composition), Business volume (outstanding amount / new business), 2016).

Podobný výzkum (Ivashina, 2010) probíhal v USA v roce 2008, kde autoři zjišťovali důvody poklesu nabídky a poptávky po úvěrech v průběhu finanční krize. Analyzovali zde data pocházející z databáze Reuters DealScan. Zajímavé zjištění je, že k postupnému poklesu celkového objemu úvěrů došlo již na konci roku 2007 a ne až v roce 2008, kdy krize začala, jak je vidět na obr. 4.

Obrázek 4: Celkový objem a počet poskytnutých úvěrů (ve srovnání s prvním čtvrtletím 2007). Zdroj (Ivashina, 2010).

Tento pokles by mohl být podle autorů zaviněn snížením poptávky po úvěrech, kdy se v době začínající recese podniky rozhodly snížit plánované výdaje na expanzi. Dalším faktorem poklesu nabídky úvěrů bylo, že banky s horším přístupem k financování vkladů byly nuceny snížit svou úvěrovou nabídku více než banky s lepším přístupem k financování vkladů. Tento pokles nabídky úvěrů má významné důsledky, protože vzniká tlak na růst úrokových sazeb a vede k většímu poklesu úvěrů, než by se dalo vidět v typické recesi. Podle autorů je kombinace recese a bankovní krize obzvlášť problematická (Ivashina, 2010).

4 Analýza nabídky vybraných úvěrů pro fyzické osoby podnikatele

V této kapitole je poskytnut přehled vybraných úvěrových produktů bank v ČR pro fyzické osoby podnikatele. Většina údajů pro tuto analýzu byla zjišťována z internetových stránek jednotlivých bank, případně z telefonických dotazů na bankovní zákaznické linky a dotazů u jednotlivých bankovních poradců v průběhu měsíců dubna a května 2017.

4.1 Kontokorentní úvěry

Kontokorentní úvěr, občas uváděn pod názvem povolené přecherpání účtu, je podnikatelskými subjekty často využíván. Úvěr funguje na principu, že k běžnému účtu je stanoven tzv. úvěrový rámec, kdy účet může jít do povoleného debetu. Úvěr je pak splácen postupně všemi příchozími platbami. Banka může mít podmínku, že v určeném časovém úseku (např. 6 měsíců nebo 1 rok) musí být úvěr celý splacen tak, aby zůstatek účtu byl kreditní.

4.1.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna nabízí produkt pod názvem **Firemní kontokorent**, jehož úrokové sazby a poplatky jsou uvedeny v tabulkách 1 a 2. V následujícím textu je čerpáno z (Firemní kontokorent ČS – O produktu, 2017) a (Ceník pro Firemní kontokorent, 2016).

Základní popis produktu:

- výše úvěru až do 2 milionů Kč,
- zajištění pouze směnkou – pro fyzickou osobu podnikatele od 501 tis. Kč, pro právnickou osobu od 51 tis. Kč,
- fyzická osoba podnikatel nemusí do 1 mil. Kč kontokorentního limitu dokládat ani daňové přiznání,
- kontokorent lze kdykoliv bezplatně doplatit,
- vyčerpaná částka se nemusí ke dni splatnosti úvěru doplatit,

- při plnění daných podmínek je úvěr automaticky a zdarma obnovován.

Tabulka 1: Úrokové sazby produktu Firemní kontokorent České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).

Výše úvěru v Kč	Úroková sazba p.a.
50.001 – 300.000	15,90%
300.001 – 500.000	14,50%
500.001 – 1.000.000	13,50%
1.000.001 – 2.000.000	12,50%

Tabulka 2: Poplatky produktu Firemní kontokorent České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Komplexní posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr včetně příslibu	zdarma
Opakované posuzování a vyhodnocení žádosti o stejný úvěr	zdarma
Správa a vedení úvěrového obchodu – výše úvěru 50 001–100 000 Kč	100 Kč/měsíc
Správa a vedení úvěrového obchodu – výše úvěru 101 000–1 000 000 Kč	300 Kč/měsíc

Doklady, které je třeba předložit:

- občanský průkaz vydaný ČR,
- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list,
- případně také poslední daňové přiznání.

4.1.2 Československá obchodní banka

Československá obchodní banka nabízí kontokorentní úvěr jako produkt pro živnostníky pod názvem **Povolené přecherpání úvěru**. V následujícím textu je čerpáno z (Povolené přecherpání účtu, 2017) a (Úvěry a záruky pro firmy a podnikatele, 2017).

Základní popis produktu:

- úvěr do 300 tis. Kč bez zajištění,
- výše úvěru až do 5 mil. Kč,
- bez dokládání účelu čerpání,
- může být vyžadováno zajištění blankosměnkou,
- klient musí splnit sjednané kreditní obraty,
- každý rok musí klient dodat kopii daňového přiznání.

Úroková sazba základní je 16,50 % p. a. Poplatky jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3: Poplatky produktu Povolené přečerpání úvěru Československé obchodní banky (zdroj ČSOB).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Zpracování úvěru	zdarma
Poskytnutí úvěru	zdarma
Služby spojené se správou úvěru:	
– úvěrový limit do 150 000 Kč včetně (za každý započatý měsíc po celou dobu trvání obchodu)	100 Kč
– úvěrový limit nad 150 000 Kč (za každý započatý měsíc po celou dobu trvání obchodu)	350 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- poslední daňové přiznání s přílohami,
- doklad o zaplacení daně z příjmu za poslední zdaňovací období,
- doklad totožnosti žadatele nebo člena statutárního orgánu,

4.1.3 Equa bank

Equa bank nabízí kontokorentní úvěr pod produktem **Malý podnikatelský úvěr**, a to ve variantě zajištěný a nezajištěný úvěr. Úrokové sazby a poplatky jsou uvedeny v tabulkách 4 a 5. V následujícím textu je čerpáno z (Malý podnikatelský úvěr, 2017), (Úrokový lístek Equa bank, 2017) a (Sazebník poplatků Equa bank, 2017).

Základní popis produktu nezajištěný úvěr:

- úvěr od částky 150 tis. Kč až 500 tis. Kč,
- zjednodušené dokládání dokumentů bez požadavků na zajištění úvěru majetkem klienta,
- záruky klienta: avalovaná blankosměnka.

Základní popis produktu zajištěný úvěr:

- úvěr až do 2 mil. Kč
- zjednodušené dokládání dokumentů,
- záruky klienta:
 - avalovaná blankosměnka,
 - zajištění rezidenční i nerezidenční nemovitostí.

Tabulka 4: Úrokové sazby produktu Malý podnikatelský úvěr Equa Bank (zdroj Equa Bank).

Druh úvěru	Úroková sazba p.a.
Kontokorent nezajištěný nemovitostí:	
Schvalovaný po předložení 2 daň. příznání	10,00%
Schvalovaný po předložení 1 daň. příznání	16,00%
Kontokorent zajištěný nemovitostí:	
Schvalovaný po předložení 2 daň. příznání	7,00%
Schvalovaný po předložení 1 daň. příznání	10,00%

Tabulka 5: Poplatky produktu Malý podnikatelský úvěr Equa Bank (zdroj Equa Bank).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Poskytnutí úvěru	zdarma
Vyhotovení dokumentace	zdarma
Správa úvěru (měsíčně)	200 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- 2 osobní doklady totožnosti,

- doklad opravňující k podnikání,
- poslední 2 daňové přiznání včetně příloh a dokladu o doručení na finanční úřad,
- potvrzení o bezdlužnosti od finančního úřadu a sociální správy,
- případně také dokumenty vztahující se k zástavě.

4.1.4 Fio banka

Ve Fio bance nalezneme produkt pod názvem **Podnikatelský kontokorent**. V následujícím textu je čerpáno z (Podnikatelský kontokorent Fio banka, 2017).

Základní popis produktu:

- výše úvěru od 5 tis. Kč do 3 mil. Kč, popřípadě od 200 do 110 000 EUR,
- o úvěr lze požádat až poté, co má klient v bance vedený účet nejméně 6 měsíců, a výše úvěru bude nastavena dle došlých příjmů na účtu,
- za každý rok bezproblémového plnění smlouvy o kontokorentu banka sníží úrokovou sazbu o 1 %, celkem maximálně o 5 % (klient se tak může dostat až na úrokovou sazbu 4,9 %),
- zajímavostí jsou zde tarify, které si klient může zvolit, přičemž má na výběr jednu z těchto variant:
 - Tarif 1 – je vhodný v případě, že klient potřebuje čerpat rezervu delší dobu, kdy za přístavení a obnovu zaplatí sice vyšší poplatek, ale za samotné čerpání má nízkou úrokovou sazbu.
 - Tarif 2 – klient využije, pokud bude rezervu čerpat pouze občasně, kdy za samotné čerpání zaplatí o něco vyšší úrok, ale za přístavení a obnovu má výrazně nižší poplatek.
 - Tarif 3 – se využije pokud klient chce mít finanční rezervu, ale čerpat ji plánuje jen výjimečně, protože za přístavení ani obnovu kontokorentu neplatí žádné poplatky a může získat slevu z úroku.
 - Tarif 4 – je výhodný nejnižší úrokovou sazbou při čerpání úvěru nad 300 tis. Kč a přístavení a obnova kontokorentu je zdarma.

Úrokové sazby jsou uvedeny v tabulce 6.

Poplatky: Zpracování úvěru a správa úvěru je zdarma. Poplatek za poskytnutí úvěru záleží na volbě tarifu, jak je uvedeno v tabulce 7.

Tabulka 6: Úrokové sazby produktu Podnikatelský kontokorent Fio banky (zdroj Fio banka).

Varianta	Úroková sazba p. a.
Tarif 1	8,30%
Tarif 2	14,30%
Tarif 3	18,90%
Tarif 4 – část úvěru do 300.000 Kč	9,90%
Tarif 4 - nad 300.000 Kč	7,90%

Tabulka 7: Poplatky produktu Podnikatelský kontokorent Fio banky (zdroj Fio banka).

Varianta	Poplatek za poskytnutí úvěru
Tarif 1	4 % z úvěr. rámce min. 100 Kč
Tarif 2	1 % z úvěr. rámce min. 100 Kč
Tarif 3	zdarma
Tarif 4	zdarma

Doklady, které je třeba předložit:

- průkaz totožnosti,
- doklad opravňující k podnikání,
- poslední 2 daňové přiznání.

4.1.5 Komerční banka

Komerční banka nabízí kontokorentní úvěr pod názvem **Povolený debet** na podnikatelském běžném účtu. V následujícím textu je čerpáno z (Povolený debet na podnikatelském běžném účtu, 2017).

Základní popis produktu:

- limit pro čerpání stanovuje banka na základě individuálního hodnocení,

- jedná se o úvěr s jednoduchou formou zajištění,
- u podnikatelů je debet zajištěn avalem na krycí blankosměnce,
- čerpat úvěr lze po dobu 180 kalendářních dnů,
- k vyrovnaní debetu dojde v momentě, kdy je během této lhůty zůstatek kladný nebo nulový, následně lze úvěr čerpat po dalších 180 dnů,
- stávající klienti Komerční banky nepotřebují zajištění při sjednaném debetu do výše 500 tis. Kč, nebo v případě dostatečných obrátů prostředků na běžných účtech vedených u Komerční banky.

Nastavení limitu pro čerpání kontokorentního úvěru:

- do limitu 3 mil. Kč – podnikatelé na základě individuálního posouzení finanční situace podle předložených účetních výkazů,
- do limitu 500 tis. Kč – pro stávající klienty s běžným účtem vedeným u Komerční banky po dobu alespoň 6 měsíců, na základě posouzení obrátu prostředků na jejich běžných účtech u Komerční banky,
- do limitu 30 tis. Kč pro nové klienty – zavedené i začínající podnikatele.

Úroková sazba základní je 15,99 % p. a.

Poplatky: za zpracování úvěru a poskytnutí úvěru jsou zdarma, měsíční správa úvěru je 200 až 600 Kč, dle výše úvěru.

Doklady, které je třeba předložit:

- žádost včetně Čestného prohlášení, Souhlasu k předávání informací a Údajů o vlastnických vztazích a majetkových podílech,
- aktuální doklady opravňující k podnikání,
- případně účetní závěrka včetně přiznání k dani z příjmů a zprávy auditora, pokud je tato zpráva k dispozici (klienti s účetnictvím),
- případně aktuální výkazy v rozsahu rozvahy a výkazu zisků a ztrát (klienti s daňovou evidencí),
- případně přiznání k dani z příjmů včetně příloh a doplňujících údajů (klienti s jednoduchým účetnictvím),
- dva doklady totožnosti.

4.1.6 mBank

mBank nabízí pro podnikatele kontokorentní úvěr pod názvem **mRezerva Bussines**, V následujícím textu je čerpáno (Podnikatelské půjčky a úvěry v mBank, 2017).

Základní popis produktu:

- výše bezúčelového úvěru od 10 tis. Kč do 300 tis. Kč,
- bez nutnosti prokazovat účel a zajištění,
- úvěrový limit lze navýšit v případě dostatečných obrátů na účtu,
- při řádném plnění sjednaných podmínek, má klient zaručeno automatické prodloužení úvěru na dalších 12 měsíců
- podmínky pro poskytnutí úvěru:
 - žadatel musí podnikat minimálně 12 měsíců,
 - v posledním daňovém přiznání nesmí vykazovat ztrátu,
 - běžný účet vedený u banky musí vykazovat obraty za posledních 3 měsíce,
 - částka zasílaná měsíčně běžný účet musí být minimálně 25 % z výše schváleného limitu.

Úroková sazba činí 13 % p. a.

Poplatky:

- zdarma je poskytnutí úvěru a zpracování úvěru,
- poplatek za měsíční správu úvěru je 0,25 % z nevyužité částky limitu měsíčně (účtuje se v případě, že čerpání limitu v daný měsíc nepřesáhne 30 %, přičemž za dny, kdy je čerpáno přes 30 % limitu, se poplatek neúčtuje).

Doklady, které je třeba předložit:

- občanský průkaz vydaný ČR,
- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list,
- poslední daňové přiznání.

4.1.7 MONETA Money Bank

MONETA Money Bank nabízí dva kontokorentní úvěry, které se liší výškou maximálního čerpaného limitu. První produkt pod názvem **Kontokorentní úvěr miniFlexi Business** je limitován maximální částkou úvěru a to je 50 tis. Kč a není třeba

dokládat daňové přiznání. Pro naše účely je vhodnější druhý produkt **Kontokorent Flexi Business**, který si popíšeme dále podrobněji. V následujícím textu je čerpáno z (Provozní úvěr Flexi Business pro malé firmy, 2017).

Základní popis produktu:

- nejmenší výše úvěru je 51 tis. Kč,
- maximální výše úvěru závisí na ekonomických výsledcích firmy, přičemž aktuální výše úvěru se automaticky jednou za 3 měsíce mění na základě ověřených plateb přicházejících na klientův běžný účet,
- může být požadováno zajištění blankosměnkou,
- doba splatnosti je 12 měsíců s automatickým prodloužením v případě plnění sjednaných podmínek,
- úvěr lze kdykoliv navýšit, splatit nebo ukončit,
- k získání úvěru Flexi Business je třeba splnit navíc následující podmínky:
 - doba podnikání je minimálně 1 ukončené daňové období,
 - sídlo firmy a adresa trvalého bydliště je v České republice,
 - doporučená výše tržeb v posledním roce podnikání je 300 tis. Kč,
 - společnost není v konkurzu, likvidaci, nebo vyrovnání a nemá exekuci na běžný účet,
 - platby vůči Finančnímu úřadu a Správě sociálního zabezpečení nejsou v prodlení a žadatel nemá sjednán splátkový kalendář,
 - žadatel mít přidělené IČO.

Úroková sazba je 11,90 % p. a.

Poplatky: Poplatek za poskytnutí úvěru je 89 Kč, zpracování úvěru i měsíční správa úvěru jsou zdarma.

Doklady, které je třeba předložit:

- platný občanský průkaz osob oprávněných jednat,
- minimálně 1 daňové přiznání vč. příloh (výkaz zisku a ztráty, rozvaha) s razítkem Finančního úřadu nebo opisovým razítkem,
- není-li žadatel klientem MONETA Money Bank, a. s., stačí předložit výpisy z jeho podnikatelského běžného účtu za poslední 3 měsíce.

4.1.8 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank nabízí produkt pod názvem **Kontokorentní úvěr**. V následujícím textu je čerpáno z (Podnikatelský kontokorent Raiffeisenbank, 2017) a (Ceník produktů a služeb pro fyzické osoby podnikatele a právnické osoby, 2017).

Základní popis produktu:

- výše úvěru od 30 tis. do 5 mil. Kč, v případě podnikatelské historie kratší než 12 měsíců jen do 200 tis. Kč,
- kontokorentní úvěr poskytuje banka vždy na 1 rok s možností automatického prodloužení,
- zajištění vždy blankosměnkou, v případech určených bankou zástavní právo k nemovitosti,
- podmínky poskytnutí úvěru: žadatel musí být podnikatelem nebo firmou s ročním obratem od 300 tis. do 50 mil. Kč.

Úroková sazba je stanovena bankou individuálně v rozmezí 8 až 13 % p. a.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 8.

*Tabulka 8: Poplatky za produkt Kontokorentní úvěr
Raiffeisenbank (zdroj Raiffeisenbank).*

Předmět poplatku	Výše poplatku
Poskytnutí úvěru	zdarma
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru (měsíčně)	250 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- jedno platné daňové přiznání za minulé účetní období,
- finanční výkazy: rozvaha a výkaz zisků ztrát (výsledovka),
- potvrzení o bezdlužnosti na daních a sociálním pojištění.

4.1.9 Sberbank CZ

Sberbank CZ nabízí produkt pod názvem **Firemní FÉR kontokorent**. V následujícím textu je čerpáno z (Firemní FÉR kontokorent, 2017).

Základní popis produktu:

- maximální výše nezajištěného úvěru je 2,5 mil. Kč, u zajištěného 10 mil. Kč,
- zajištění blankosměnkou od výše úvěru 500 tis. Kč,
- lze zřídit v měnách CZK a EUR,
- na dobu neurčitou, bez podmínky jednou ročně splatit.

Úroková sazba je u nezajištěného úvěru od 4,4 % p.a. a u zajištěného úvěru je stanovena individuálně.

Poplatky: zdarma je poskytnutí úvěru, zpracování úvěru i měsíční správa úvěru.

Doklady, které je třeba předložit:

- platný občanský průkaz,
- daňové přiznání včetně příloh.

4.1.10 UniCredit bank

UniCredit bank nabízí kontokorentní úvěr pod názvem **Business kontokorent**. V následujícím textu je čerpáno z (Business kontokorent, 2017) a (Sazebník odměn za poskytování bankovních služeb UniCredit Bank, 2016).

Základní popis produktu:

- výše úvěru nejvýše 1 mil. Kč,
- při úvěru do 30 tis. Kč není třeba dokládat daňové přiznání,
- limit až 15 % z tržního obrátu za poslední ukončené účetní období,
- zajištění pouze blankosměnkou,
- zjednodušený proces schvalování,
- úvěr je na dobu neurčitou bez nutnosti splatit v určeném intervalu,
- podmínkou je, aby na účtu byly obraty minimálně 50 % z výše celkového úvěru.

Úroková sazba je stanovena individuálně a pohybuje se v rozmezí 6,99 až 12,9 % p.a.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 9.

*Tabulka 9: Poplatky produktu Business kontokorent
UniCredit Bank (zdroj UniCredit Bank).*

Předmět poplatku	Výše
Poskytnutí úvěru	1.500 Kč
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru do 1 mil. Kč (měsíčně)	150 Kč
Správa úvěru nad 1 mil. Kč (měsíčně)	zdarma

Doklady, které je třeba předložit:

- občanský průkaz vydaný v ČR,
- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list,
- poslední daňové přiznání,
- potvrzení o bezdlužnosti na daních a sociálním pojištění,
- případně může banka chtít výpisy z účtu za poslední 3 měsíce.

4.2 Provozní úvěry

Provozní úvěry jsou většinou úvěry účelové krátkodobé až střednědobé, které mohou být sjednány na období 1 až 7 let. Při splatnosti na kratší období 1 nebo 2 let může být sjednán revolving, tzn. úvěr je za určitých podmínek, stanovených ve smlouvě, znovu automaticky obnoven. Splácení je stanoveno v úvěrové smlouvě v přesně stanovených termínech a splátkách.

4.2.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna poskytuje dva druhy provozních úvěrů a to produkt **Provozní úvěr**, který je splatný za 1 rok, a produkt **Revolvingový úvěr**, který je možné po roce znovu obnovit. Pro naši analýzu jsme vybrali produkt Revolvingový úvěr. V následujícím textu je čerpáno z (Revolvingový úvěr – O produktu, 2017) a (Ceník pro Revolvingový úvěr, 2016).

Základní popis produktu Revolvingový úvěr:

- výše úvěru se stanovuje dle ekonomických výsledků firmy (dle obratu klienta),

- klient si sám zvolí typ úrokové sazby,
- může být požadováno zajištění (směnkou, nemovitostí),
- čerpání jednorázové nebo průběžné,
- placenou sumu může klient znovu čerpat (například vyčerpá 1 mil. Kč, poté splatí 100 tis. Kč a tuto částku můžete znovu čerpat),
- splácet lze podle své potřeby: pravidelně, nepravidelně i jednorázově,
- lze využít záruky Českomoravské záruční a rozvojové banky.

Úroková sazba je stanovena bankou individuálně (v rozmezí 6 až 10 % p. a) v závislosti na bonitě klienta a kvalitě poskytnutého zajištění.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 10.

Tabulka 10: Poplatky produktu Revolvingový úvěr České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Komplexní posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr včetně příslibu (z výše úvěru)	stanoví se individuálně, 0,5 až 2 %, min. 5 000 Kč, max. 150 000 Kč
Opakované posuzování a vyhodnocení žádosti o stejný úvěr (z výše úvěru)	stanoví se individuálně, 0,25 až 1 %, min. 2 500 Kč, max. 75 000 Kč
Správa a vedení úvěrového obchodu za měsíc	300 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- občanský průkaz vydaný v ČR,
- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list,
- poslední dvě daňová přiznání.

4.2.2 Československá obchodní banka

Československá obchodní banka pro živnostníky nenabízí revolvingový úvěr. Lze využít úvěru kontokorentního popsaného v předchozí kapitole nebo produktu **Rychlý úvěr na podnikání** (Rychlý úvěr na podnikání, 2017), který však není revolvingový.

Základní popis produktu Rychlý úvěr na podnikání:

- úvěr do výše 1,5 mil. Kč,
- do 300 tis. Kč bez zajištění,
- splatnost úvěru 1 až 5 let,
- bezúčelový úvěr,
- zajištění blankosměnka, případně nemovitost dle účelu, na který se úvěr použije.

Úroková sazba je stanovena individuálně, pohybuje se kolem 8,9 % p. a.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 11.

Tabulka 11: Poplatky produktu Rychlý úvěr na podnikání ČSOB (zdroj ČSOB).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Zpracování úvěru	zdarma
Poskytnutí úvěru	0,5 % z výše úvěru, min. 3.000 Kč
Služby spojené se správou úvěru: – každý započatý měsíc po celou dobu trvání obchodu	300 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- poslední daňové přiznání s přílohami,
- doklad o zaplacení daně z příjmu za poslední zdaňovací období,
- doklad totožnosti žadatele nebo člena statutárního orgánu.

4.2.3 Equa bank

Equa bank nabízí provozní úvěry ve formě kontokorentu nebo splátkového úvěru. V následujícím textu se budeme zabývat splátkovým úvěrem, jedná se o produkt **Malý podnikatelský úvěr** (Provozní úvěr pro firmy a podnikatele, 2017).

Základní popis produktu:

- výše úvěru je stanovena individuálně za základě daňového přiznání klienta,
- doba splatnosti 3 roky až 7 let,
- lze poskytnout revolving,
- provozní úvěr v CZK a EUR,
- úvěr lze poskytnout jako zajištěný nebo nezajištěný nemovitostí,
- vždy zajištění blankosměnkou,
- lze využít i na refinancování stávajícího úvěru provozního charakteru.

Úroková sazba je stanovena bankou individuálně v závislosti na bonitě klienta a kvalitě poskytnutého zajištění, u nezajištěného se pohybuje 7,4 až 9,2 % p. a. podle výše a délky splácení a u zajištěného se pohybuje 4,3 až 4,8 % p. a.

Poplatky za zpracování a poskytnutí úvěru jsou zdarma, poplatek za měsíční správu úvěru je stanoven individuálně.

Doklady, které je třeba předložit:

- 2 osobní doklady totožnosti,
- doklad opravňující k podnikání,
- poslední 2 daňové přiznání včetně příloh a dokladu o doručení na finanční úřad,
- potvrzení o bezdlužnosti od finančního úřadu a sociální správy,
- případně dokumenty vztahující se k zástavě.

4.2.4 Fio banka

Fio banka nabízí několik typů podnikatelských úvěrů. Jeden z nich je **úvěr na provozní financování**, který nás zajímá. Na úvěry menší než 3 mil. Kč se použije kontokorentní úvěr. V následujícím textu je čerpáno (Podnikatelské úvěry Fio banky, 2017).

Základní popis produktu:

- výše úvěru od 3 do 300 mil. Kč, obvyklá doba splatnosti 1 až 8 let (po dohodě i delší),
- preferováno je ručení nemovitostí, možné je ale ručit i bonitními pohledávkami nebo movitým majetkem,

- ručení je rovněž možné kombinovat i z řady různých typů záruk, včetně méně obvyklých záruk cennými papíry, dopravní technikou po skončení leasingu apod. (výše úvěru pak odpovídá kvalitě poskytnutého zajištění),
- tento úvěr lze sjednat jako revolvingový, vše záleží na podnikatelském záměru a je bankou posuzováno individuálně.

Úroková sazba je vázána na základní sazbu banky nebo na tržní úrokové sazby PRIBOR či EURIBO a je stanovena bankou individuálně kladným nebo záporným úrokovým navýšením k základní sazbě pro podnikatelské úvěry, která aktuálně činí 5,9 % p. a.

Poplatek za poskytnutí a zpracování úvěru je stanovován individuálně, správa úvěru je zdarma.

Doklady, které je třeba předložit:

- průkaz totožnosti,
- poslední 2 daňové přiznání,
- účetní závěrka,
- potvrzení o bezdlužnosti na daních a sociálním pojištění,
- další doklady jsou požadovány individuálně dle charakteru zajištění apod.

4.2.5 Komerční banka

Komerční banka nabízí několik produktů sloužících k provoznímu financování, pro naše účely jsme vybrali produkt **Profi úvěr**. V následujícím textu je čerpáno z (Profi úvěr KB, 2017).

Základní popis produktu:

- úvěr určený pro podnikatele a malé a střední podniky,
- umožňuje operativní financování podnikatelských potřeb,
- umožňuje financování až do výše 5 mil. Kč,
- dobu splatnosti lze nastavit v rozmezí 1 až 7 let,
- zajištění blankosměnkou či nemovitostí dle výše úvěru a posouzení obrátů klienta,

- pro provozní financování lze využít i revolvingový úvěr, ale záleží na celkovém posouzení klienta a jeho podnikatelském záměru.

Úroková sazba úvěru je individuálně stanovena v úvěrové smlouvě. Může být pevná nebo pohyblivá. V případě pohyblivé sazby je vázaná na PRIBOR nebo na referenční sazbu Komerční banky v Kč nebo referenční kontokorentní sazbu Komerční banky.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 12.

*Tabulka 12: Poplatky produktu Profi úvěr
Komerční banky (zdroj Komerční banka).*

Předmět poplatku	Výše poplatku
Poskytnutí úvěru	1.000 Kč + 0,6 %
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru (měsíčně)	200-600 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- žádost včetně Čestného prohlášení, Souhlasu k předávání informací a Údajů o vlastnických vztazích a majetkových podílech,
- aktuální doklady opravňující k podnikání,
- případně účetní závěrka včetně přiznání k dani z příjmů a zprávy auditora, pokud je tato zpráva k dispozici (klienti s účetnictvím),
- případně aktuální výkazy v rozsahu rozvahy a výkazu zisků a ztrát (klienti s daňovou evidencí),
- případně přiznání k dani z příjmů včetně příloh a doplňujících údajů (klienti s jednoduchým účetnictvím).
- dva doklady totožnosti.

4.2.6 mBank

mBank nenabízí žádný typ provozního úvěru, lze využít pouze kontokorentní úvěr, který je popsán v předchozí kapitole.

4.2.7 MONETA Money Bank

MONETA Money Bank nenabízí přímo revolvingový provozní úvěr, ale má v nabídce produkt **Kontokorent Flexi Provoz**, což je kontokorentní úvěr určený přímo k financování provozu. K dispozici je také splátkový neúčelový úvěr, který tato banka nabízí pod názvem **Expres Business**.

4.2.7.1 Kontokorent Flexi Provoz

V následujícím textu je čerpáno z (Kontokorent Flexi Provoz pro malé firmy, 2017) a (Sazebník poplatků MONETA Money Bank, 2017).

Základní popis produktu:

- úvěrem lze čerpat z běžného účtu 300 tis. Kč až 5 mil. Kč a lze jej použít k financování jakýchkoliv provozních potřeb spojených s podnikatelskou činností,
- dle výše úvěru může banka vyžadovat zajištění,
- jedná se o účelový úvěr,
- podmínky pro žádost o úvěr:
 - sídlo firmy, případně trvalé bydliště v České republice,
 - minimálně dvě ukončená daňová období podnikání,
 - platby Finančnímu úřadu ani Správě sociálního zabezpečení nejsou v prodlení,
 - firma není v insolvenčním řízení, úpadku ani likvidaci.

Úroková sazba se stanovuje individuálně dle výše poskytnutého úvěru a dle ekonomických výsledků žadatele.

Poplatky jsou zde stanoveny individuálně.

4.2.7.2 Expres Business

V následujícím textu je čerpáno z (Úvěr Expres Business (Nezajištěný), 2017) a (Sazebník poplatků MONETA Money Bank, 2017).

Základní popis produktu:

- neúčelový úvěr pro podnikatele bez zajištění nemovitostí,

- výše úvěru je 40 tis. Kč až 2,5 mil. Kč,
- doba splatnosti je 24 až 84 měsíců,
- je možnost vybrat si mezi anuitním a konstantním typem splácení,
- požadavek na zajištění blankosměnkou je upřesněn na pobočce při žádosti o úvěr,
- u pohyblivé úrokové sazby je předčasné splacení nebo mimořádné splátky zdarma.

Úroková sazba je 5,9 % p. a. a je garantována bankou po celou dobu splácení.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 13.

Tabulka 13: Poplatky produktu Expres

Business MONETA Money Bank (zdroj MONETA Money Bank).

Předmět poplatku	Výše poplatku
Poskytnutí úvěru	zdarma
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru (měsíčně)	300 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- platný občanský průkaz osob oprávněných jednat,
- minimálně 1 daňové přiznání vč. příloh (výkaz zisku a ztráty, rozvaha) s razítkem Finančního úřadu nebo opisovým razítkem,
- není-li žadatel klientem MONETA Money Bank, a. s., stačí předložit výpisy z podnikatelského běžného účtu za poslední 3 měsíce.

4.2.8 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank nabízí úvěr vhodný pro provozní financování pod názvem **Neúčelový úvěr**. V následujícím textu je čerpáno z (Neúčelová podnikatelská půjčka, 2017) a (Ceník produktů a služeb pro fyzické osoby podnikatele a právnické osoby, 2017).

Základní popis produktu:

- výše úvěru od 30 tis. do 3 mil. Kč, v případě zajištění zástavním právem k nemovitosti až 5 mil. Kč,
- doba splácení od 1 do 5 let formou anuitních splátek,
- možnost předčasného splacení a mimořádné splátky,
- zajištění vždy blankosměnkou,
- zástavní právo k nemovitosti od 3 mil. Kč,
- při posouzení bonity banka zohlední i obraty na podnikatelských účtech u jiných bank,
- pro poskytnutí úvěru musí být žadatel podnikatelem nebo firmou s ročním obratem od 300 tis. Kč do 50 mil. Kč a podnikající min. 12 měsíců.

Úroková sazba je stanovena individuálně pohybuje se v rozmezí 5 až 12 % p. a.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 14.

*Tabulka 14: Poplatky produktu Neúčelový úvěr
Raiffeisenbank (zdroj Raiffeisenbank).*

Předmět poplatku	Výše poplatku
Poskytnutí úvěru	0,5 % z poskytnutého úvěru, min. 4.000 Kč
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru (měsíčně)	250 Kč

Doklady, které je třeba předložit:

- jedno platné daňové přiznání za minulé účetní období,
- finanční výkazy: rozvaha a výkaz zisků ztrát (výsledovka),
- potvrzení o bezdlužnosti na daních a sociálním pojištění.

4.2.9 Sberbank CZ

Sberbank CZ nabízí úvěr, který je vhodný pro provozní financování, pod názvem **Firemní FÉR úvěr**. Lze také využít kontokorentní úvěr popsany v předchozí kapitole. V následujícím textu je čerpáno z (Firemní FÉR úvěr, 2017).

Základní popis produktu:

- maximální výše nezajištěného úvěru je 2,5 mil. Kč, u zajištěného 10 mil. Kč,
- lze zřídit v měnách CZK a EUR,
- nelze zřídit revolving,
- možnost refinancování existujícího úvěru u jiné banky,
- splatnost nezajištěného úvěru je 1 až 7 let, u zajištěného až 10 let,
- od výše úvěru 500 tis. Kč je zajištění blankosměnkou,
- u zajištěného úvěru se dokládá na jaký účel je úvěr využit, u nezajištěného se dokládat nemusí,
- možnost volby mezi fixní nebo plovoucí úrokovou sazbou.

Úroková sazba je u nezajištěného od 4,4 % p. a., u zajištěného úvěru je stanovena individuálně.

Poplatky: zdarma je poskytnutí úvěru, zpracování úvěru i měsíční správa úvěru.

Doklady, které je třeba předložit:

- platný občanský průkaz,
- daňové přiznání včetně příloh.

4.2.10 UniCredit bank

UniCredit bank nabízí splátkový úvěr, který je vhodný pro provozní financování, pod názvem produktu **PRESTO Business**. V následujícím textu je čerpáno z (PRESTO Business, 2017) a (Sazebník odměn za poskytování bankovních služeb UniCredit Bank, 2016).

Základní popis produktu:

- maximální výše úvěru je 1 mil. Kč,
- splatnost až 5 let,
- bez dokládání účelu,
- úvěr je zajištěn pouze blankosměnkou,
- nelze využít revolving,
- zjednodušený proces schvalování.

Úroková sazba je stanovena individuálně a pohybuje se od 4,9 do 12 % p. a., přičemž je garantována po celou dobu splácení úvěru.

Poplatky jsou uvedeny v tabulce 15.

*Tabulka 15: Poplatky produktu PRESTO Business
UniCredit Bank (zdroj UniCredit Bank).*

Předmět poplatku	Výše
Poskytnutí úvěru	1.500 Kč
Zpracování úvěru	zdarma
Správa úvěru do 1 mil. Kč (měsíčně)	150 Kč
Správa úvěru nad 1 mil. Kč (měsíčně)	zdarma

Doklady, které je třeba předložit:

- občanský průkaz vydaný v ČR
- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list,
- poslední daňové přiznání,
- potvrzení o bezdlužnosti na daních a sociálním pojištění,
- případně může banka chtít výpisy z účtu za poslední 3 měsíce.

5 Komparace vybraných úvěrů pro fyzické osoby podnikatele

V této části práce budeme vybírat nejvhodnější úvěr pro dva modelové podnikatelské subjekty – fyzické osoby podnikatele. První modelový subjekt chce řešit svoje provozní financování úvěrem v částce 100 tis. Kč a druhý subjekt požaduje provozní úvěr (nejlépe revolvingový) v částce 1,5 mil. Kč.

Každý druh úvěru budeme porovnávat zvlášť pomocí dvou metod. Pro porovnávání obou typů úvěrů použijeme metodu váženého součtu pořadí a metodu váženého součtu (Weighted Sum Approach), kde budou mít jednotlivé parametry úvěrů různou váhu, dle požadavků podnikatelských subjektů. Tyto metody jsem vybrala, protože s nimi lze porovnávat i ukazatele, které nabývají nulové hodnoty a tyto nulové hodnoty jsou brány jako nejlepší.

Parametry, které budeme u obou úvěrů porovnávat jsou následující: výše úrokové sazby, zajištění (zda-li je požadováno či ne), výše poplatků za zpracování úvěru, za poskytnutí úvěru a za měsíční správu úvěru. Jedná se o několik nejdůležitějších parametrů poskytovaných úvěrů. U parametru úroková sazba byl v komparaci použit aritmetický průměr, pokud bylo pro konkrétní úvěrový produkt stanoveno rozpětí úrokové sazby.

Ke komparaci bylo vybráno 10 bank, mezi kterými můžeme najít zástupce velkých bank i těch menších. Ze srovnání byly úmyslně vynechány banky a spořitelny specializující se jen na úvěry na bydlení, banky zaměřené na korporátní klientelu, banky zaměřené pouze na fyzické osoby a dále pobočky zahraničních bank působících v ČR.

5.1 Komparace kontokorentních úvěrů

Uvažujme podnikatele A, jehož oborem podnikání je pokládka podlah a drobné zednické práce a který chce řešit svoje provozní financování a potřebuje mít rezervu na nákupy materiálu při větších zakázkách. Podnikatel má následující požadavky:

- požaduje úvěr v částce 100 tis. Kč,
- prioritou jsou pro něj co nejnižší náklady na úvěr,

- jeho tržby jsou průměrně 60 tis. Kč měsíčně.

V případě tohoto podnikatele navrhuji jako nejvhodnější produkt kontokorentní úvěr, který může mít podnikatel k dispozici kdykoliv dle potřeby a při kterém neplatí úroky, když zrovna úvěr nečerpá. Pro výběr nejlepšího kontokorentního úvěru budeme v této části práce porovnávat následující parametry dostupných produktů:

1. **Výše kontokorentního úvěru** – u všech bank bude nastavena částka 100 tis. Kč, kromě Raiffeisenbank, která klientovi s uvedenými průměrnými tržbami může poskytnout pouze 70 tis. Kč. Z porovnání nám vypadla Equa Bank, protože poskytuje kontokorent v minimální výši 150 tis. Kč a požaduje příjmy 50 % z výše poskytovaného úvěru a klient tedy se svými tržbami na úvěr nedosáhne. Všechny banky poskytnou tyto částky bez zajištění nemovitosti, ale většina jich vyžaduje standardně zajištění blankosměnkou. V porovnání volíme u tohoto parametru váhu 1, protože výše částky je stanovena požadavkem klienta a klient nepotřebuje úvěr v maximální výši, který by mu banka schválila. Charakter parametru je zvolen +1 (maximalizační kritérium), protože vyšší částka úvěru je žádoucí.
2. **Úroková sazba úvěru** – zde volíme váhu 3, protože klient požaduje, co nejnižší úroky a největší náklady z úvěru jsou právě úroky. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.
3. **Poplatek za zpracování úvěru** – tento poplatek je u všech bank nulový, tudíž daný parametr z komparace vyřadíme.
4. **Poplatek za poskytnutí úvěru** – poplatek je placen pouze jednorázově, proto zde volíme váhu 1. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.
5. **Poplatek za měsíční správu úvěru** – zde volíme váhu 2, protože je to poplatek, který bude klient platit každý měsíc do doby než se rozhodne úvěr celý splatit a zrušit. Navíc se tento poplatek platí, i když klient úvěr nečerpá. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.

Hodnoty výše uvedených parametrů pro jednotlivé produkty, které byly získané na základě analýzy v předchozí kapitole, jsou uvedeny v tabulce 16.

Tabulka 16: Hodnoty parametrů porovnávaných kontokorentních úvěrů (zdroj jednotlivé banky).

Název banky	Výše poskytovaného úvěru v Kč	Úroková sazba v % p.a.	Poplatek za zpracování úvěru v Kč	Poplatek za poskytnutí úvěru v Kč	Poplatek za správu úvěru v Kč/měsíc
Česká spořitelna	100 000	15,90	0	0	100
ČSOB	100 000	13,25	0	0	100
Fio banka – tarif 1	100 000	8,30	0	4000	0
Komerční banka	100 000	15,99	0	0	200
mBank	100 000	13,00	0	0	0
MONETA Money Bank	100 000	11,90	0	89	0
Raiffeisenbank	70 000	10,50	0	0	250
Sberbank CZ	100 000	7,20	0	0	0
UniCredit Bank	100 000	9,95	0	1500	150
Equa Bank	klient na úvěr nedosáhne, má nízké příjmy				
Váhy ukazatelů	1	3	-	1	2
Charakter ukazatelů	1	-1	-	-1	-1

5.1.1 Metoda váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách

Z výsledků porovnání pomocí metody váženého součtu pořadí v tabulce 17 zjistíme, že na prvním pořadí se umístila Sberbank CZ, která nabízí nejlepší úrok pro podnikatele A. Také nepožaduje žádný poplatek za poskytnutí a správu úvěru a do 500 tis. Kč nepožaduje ani zajištění blankosměnkou.

Tabulka 17: Výsledky porovnání kontokorentních úvěrů použitím metody váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.

Název banky	Výše poskytovaného úvěru	Úroková sazba	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za správu úvěru	Součet	Pořadí
Česká spořitelna	5,50	6,00	6,50	9,00	27,00	8
ČSOB	5,50	9,00	6,50	9,00	30,00	6
Fio banka – tarif 1	5,50	24,00	1,00	15,00	45,50	2
Komerční banka	5,50	3,00	6,50	4,00	19,00	9
mBank	5,50	12,00	6,50	15,00	39,00	3
MONETA Money Bank	5,50	15,00	3,00	15,00	38,50	4
Raiffeisenbank	1,00	18,00	6,50	2,00	27,50	7
Sberbank CZ	5,50	27,00	6,50	15,00	54,00	1
UniCredit Bank	5,50	21,00	2,00	6,00	34,50	5
Váhy ukazatelů	1	3	1	2	1+3+1+2=7	
Charakter ukazatelů	1	-1	-1	-1		

Na druhém místě se umístila Fio banka s tarifem 1 s druhým nejlepším úrokem, ale zde je požadován poplatek za poskytnutí úvěru ve výši 4 000 Kč a správa úvěru je zdarma. Avšak důležitou podmínkou je zde, že si klient může o úvěr zažádat až po 6 měsících, kdy mu banka vede běžný účet, a banka tudíž nebyla schopna potvrdit, že by klient s udaným příjmem na požadovaný úvěr dosáhl. Docela lákavá může být nabídka snížení úrokové sazby, kdy za každý rok bezproblémového plnění smlouvy o kontokorentu banka sníží úrokovou sazbu o 1 %, celkem maximálně o 5 %.

Třetí a čtvrté místo s minimálním rozdílem v součtu pořadí obsadila mBank a MONETA Money Bank, kde mBank předběhla s vyšším úrokem čtvrtou banku, protože nepožaduje žádný poplatek za poskytnutí a správu úvěru. Je nutno ale poznamenat, že u mBank musí mít klient vedený účet a vykazovat obraty na účtu za posledních 3 měsíce a výše úvěru je stanovena až po předložení daňového přiznání a porovnání obrátů na účtu. V MONETA Money bank, kde stačí předložit výpisy z účtu u jiné banky za 3 měsíce spolu s daňovým přiznáním, je vyžadováno zajištění blankosměnkou. Do 100 tis. Kč výše úvěru se daňové přiznání předkládat nemusí.

5.1.2 Metoda váženého součtu při diferencovaných vahách

Jak je vidět z tabulky 18, porovnáním pomocí metody váženého součtu (WSA) docházíme ke skoro stejnému pořadí, jako v předchozím případě – první dvě místa jsou stejná, obsadily je Sberbank CZ a Fio banka.

Tabulka 18: Výsledky porovnání kontokorentních úvěrů použitím metody váženého součtu (WSA) při diferencovaných vahách.

Název banky	Výše poskytovaného úvěru	Úroková sazba	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za správu úvěru	Součet	Průměr	Pořadí
Česká spořitelna	100,00	3,07	100,00	120,00	323,07	46,15	7
ČSOB	100,00	93,52	100,00	120,00	413,52	59,07	6
Fio banka – tarif 1	100,00	262,46	0,00	200,00	562,46	80,35	2
Komerční banka	100,00	0,00	100,00	40,00	240,00	34,29	9
mBank	100,00	102,05	100,00	200,00	502,05	71,72	4
MONETA Money Bank	100,00	139,59	97,78	200,00	537,37	76,77	3
Raiffeisenbank	0,00	187,37	100,00	0,00	287,37	41,05	8
Sberbank CZ	100,00	300,00	100,00	200,00	700,00	100,00	1
UniCredit Bank	100,00	206,14	62,50	80,00	448,64	64,09	5
Váhy ukazatelů	1	3	1	2	1+3+1+2=7		
Charakter ukazatelů	1	-1	-1	-1			

Na rozdíl od výsledků předchozí metody, zde si třetí a čtvrté místo mBank a MONETA Money Bank prohodily. Třetí místo má MONETA Money Bank z důvodu většího zohlednění nižšího úroku a minimálního poplatku za poskytnutí úvěru.

Páté a šesté místo je stejné u obou metod, obsadily je UniCredit Bank a ČSOB. Sedmé a osmé místo obsadila Česká spořitelna a Raiffeisenbank. Česká spořitelna obsadila sedmé místo se skoro nejvyšším úrokem, protože má poplatek za měsíční správu 1,5krát menší než banka, která se umístila za ní. Navíc pořadí Raiffeisenbank ovlivnila také menší výše částky, kterou by byla banka klientovi schopna poskytnout bez zajištění.

Poslední místo obsadila Komerční banka s nejvyšším úrokem a poměrně vysokým poplatkem za měsíční správu úvěru.

5.1.3 Doporučení

Podnikateli A bych doporučila oslovit všechny banky, které se umístily na prvních čtyřech místech. To jsou Sberbank. CZ, Fio bank, mBank a MONETA Money Bank s tím, že po předložení daňového přiznání jsou mu většinou banky schopny nabídnout individuální úrokovou sazbu. Z uvedených bank lze pak vybrat tu nejlepší.

Protože se zde jedná o úvěrový produkt, který je obvykle vyřízen brzy po vyplnění a dodání požadovaných dokumentů, klient může mít peníze k dispozici poměrně rychle a bez velkého papírování (zejména když se jedná o nižší částky, jako je tomu v případě našeho podnikatele).

Potřebuje-li klient úvěr hned, doporučuji oslovit pouze první a čtvrtou banku. Tyto banky jsou schopny vyřídit úvěr okamžitě a bez toho, aby bylo nutné mít u nich účet vedený po minimální dobu 3 až 6 měsíců, jak je tomu u některých ostatních bank.

5.2 Komparace provozních úvěrů

Nyní uvažujme podnikatele B, jehož oborem podnikání je nákup a dovoz osobních automobilů ze zahraničí a jejich následný prodej v ČR a který potřebuje též vyřešit svoje provozní potřeby. Podnikatel B potřebuje zafinancovat zmiňovaný nákup automobilů v zahraničí (jedná se tedy o nákup zboží, se kterým podnikatel dále obchoduje) s následujícími požadavky:

- požaduje úvěr v částce 1,5 mil. Kč,
- prioritou je pro něj úvěr bez zajištění s nejnižšími náklady na úvěr,
- jeho tržby jsou průměrně 300 tis. Kč měsíčně.

Jako nejvhodnější volbu financování záměru podnikatele B navrhuji provozní revolvingový úvěr. Důvodem jsou nižší úrokové sazby než u kontokorentních úvěrů a vyšší požadovaná suma úvěru, na kterou by v rámci kontokorentního úvěru podnikatel nemusel dosáhnout. Pro výběr nejvhodnějšího provozního úvěru budeme v této části práce porovnávat následující parametry dostupných produktů:

1. **Úroková sazba úvěru** – zde volíme váhu 3, protože klient požaduje co nejnižší úroky a největší náklady z úvěru jsou právě úroky. Charakter parametru je zde

zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.

2. **Poplatek za zpracování úvěru** – je u všech bank nulový, tudíž tento parametr z komparace vyřadíme.
3. **Poplatek za poskytnutí úvěru** – poplatek je placen pouze jednorázově, a proto zde volíme váhu 1. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.
4. **Poplatek za měsíční správu úvěru** – zde volíme váhu 2, protože je to poplatek, který bude klient platit každý měsíc do doby než se rozhodne celý úvěr splatit a zrušit. Navíc se tento poplatek platí, i když klient úvěr nečerpá. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože žádoucí jsou co nejnižší náklady na úvěr.
5. **Parametr, zda banka vyžaduje zajištění nebo ne** – zde volíme váhu 4, protože podnikatel B silně preferuje úvěr bez zajištění. Při převedení na číselnou hodnotu je zde při zajištěném úvěru uvedena hodnota parametru 1 a u nezajištěného úvěru hodnota 0. Charakter parametru je zde zvolen -1 (minimalizační kritérium), protože 0 je preferovanou hodnotou.
6. **Výše provozního úvěru** – zde zohledňovat nebudeme, protože podnikatel B má požadavek na konkrétní výši úvěru. Pokud nedosáhne na nezajištěný úvěr, tak lze využití zajištěného úvěru a klient se dostane na požadovanou výši úvěru. Z výše uvedeného důvodu nám z porovnání vypadla UniCredit Bank, která poskytuje nezajištěné úvěry pro živnostníky v maximální výši 1 mil. Kč, navíc podnikatel B by dle svých tržeb dosáhl pravděpodobně na maximální úvěr kolem 500 tis. Kč.

Hodnoty výše uvedených parametrů pro jednotlivé produkty jsou v tabulce 19.

Tabulka 19: Hodnoty parametrů porovnávaných provozních úvěrů (zdroj jednotlivé banky).

Název banky	Požadovaná výše úvěru v Kč	Úroková sazba v % p.a.	Poplatek za zpracování úvěru v Kč	Poplatek za poskytnutí úvěru v Kč	Poplatek za správu úvěru v Kč	Bankou požadováno zajištění ano/ne
Ceská spořitelna – revolvingový úvěr	1 500 000	8,00	0	7 500	300	ano
ČSOB – splátkový úvěr	1 500 000	8,90	0	7 500	300	ne
Equa Bank – splátkový úvěr nezajištěný	1 500 000	8,30	0	0	200	ne
Equa Bank – splátkový úvěr zajištěný	1 500 000	4,80	0	0	200	ano
Fio banka – Tarif 4 – kontokorentní úvěr	1 500 000	8,90	0	0	0	ne
Komerční banka – splátkový úvěr	1 500 000	5,80	0	10 000	600	ano
MONETA Money Bank – kontokorentní úvěr	1 500 000	11,90	0	89	0	ne
MONETA Money Bank – splátkový úvěr	1 500 000	5,90	0	0	300	ne
Raiffeisenbank – splátkový úvěr	1 500 000	8,50	0	7 500	250	ne
Sberbank CZ – splátkový úvěr	1 500 000	6,00	0	0	0	ne
UniCredit Bank	klient na úvěr nedosáhne, má nízké příjmy					
Váhy ukazatelů	-	3	-	2	1	4
Charakter ukazatelů	-	-1	-	-1	-1	-

5.2.1 Metoda váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách

Z výsledků porovnání pomocí metody váženého součtu pořadí v tabulce 20 vidíme, že první místo obsadila Sberbank CZ se svým splátkovým úvěrem Firemní FÉR úvěr. První místo získala nejnižší úrokovou sazbou mezi nezajištěnými úvěry a tím, že nepožaduje žádné další poplatky. Jedná se o splátkový úvěr na 1 až 7 let a banka požaduje zajištění blankosměnkou.

Tabulka 20: Výsledky porovnání provozních úvěrů použitím metody váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.

Název banky	Úroková sazba	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za správu úvěru	Bankou požadováno zajištění	Součet	Pořadí
Česká spořitelna – revolvingový úvěr	18,00	6,00	3,00	8,00	35,00	10
ČSOB – splátkový úvěr	10,50	6,00	3,00	28,00	47,50	8
Equa Bank – splátkový úvěr nezajištěný	6,00	16,00	6,50	28,00	56,50	5
Equa Bank – splátkový úvěr zajištěný	30,00	16,00	6,50	8,00	60,50	4
Fio banka – Tarif 4 – kontokorentní úvěr	10,50	16,00	9,00	28,00	63,50	3
Komerční banka – splátkový úvěr	27,00	2,00	1,00	8,00	38,00	9
MONETA Money Bank – kontokorentní úvěr	3,00	10,00	9,00	28,00	50,00	7
MONETA Money Bank – splátkový úvěr	24,00	16,00	3,00	28,00	71,00	2
Raiffeisenbank – splátkový úvěr	15,00	6,00	5,00	28,00	54,00	6
Sberbank CZ – splátkový úvěr	21,00	16,00	9,00	28,00	74,00	1
Váhy ukazatelů	3	2	1	4	3+2+1+4=10	
Charakter ukazatelů	-1	-1	-1	-1		

Druhá v pořadí se těsně umístila MONETA Money Bank se svým splátkovým úvěrem, což zavinil ne úplně malý poplatek za měsíční správu úvěru, protože úrok je srovnatelný s bankou na prvním místě. Zde se jedná o splátkový úvěr na 2 až 7 let a zajištění blankosměnkou je také pravděpodobné.

Třetí se umístil kontokorentní úvěr od Fio banky s tarifem 4. Banka nabízí provozní úvěry až od částky 3 mil. Kč. Pod tuto částku lze financovat pouze kontokorentním úvěrem. Důležitou podmínkou je zde, že si klient může o úvěr zažádat až po 6 měsících, kdy mu banka vede běžný účet, a banka tudíž nebyla schopna potvrdit, že by klient s udaným příjmem na požadovaný úvěr dosáhl. Lze také využít již zmiňované úrokové zvýhodnění. Limit úvěru je stanoven dle příchozích příjmů v 6 minulých měsících a také dle daňového priznání.

O čtvrté a páté místo se dělí splátkové úvěry od Equa Bank, kde čtvrté místo obsadil zajištěný splátkový úvěr, který má lepší úrokovou sazbu než nezajištěný splátkový úvěr, který skončil na pátém místě. Jedná se o splátkové úvěry na 3 až 7 let a lze k nim individuálně poskytnout revolving. Oba úvěry jsou zajištěné blankosměnkou. Zajištěný úvěr navíc musí být zajištěn obytnou nemovitostí s tím, že banka poskytuje nejvýše 80 % z tržní hodnoty nemovitosti.

Šesté místo obsadila Raiffeisenbank se svým splátkovým úvěrem, který má průměrnou úrokovou sazbu, ale na nižší místa ho stráží vysoké poplatky. Sedmé místo má kontokorentní úvěr od MONETA Money Bank, který má nejvyšší úrok z tohoto porovnání, ale poplatky má minimální.

Na osmém místě se nachází ČSOB, která si počítá úrok mírně vyšší než je průměrný úrok a má poměrně vysoký poplatek za poskytnutí úvěru. Deváté až desáté místo obsadila Komerční banka a Česká spořitelna, tedy banky, které požadují zajištění úvěru a mají poměrně vysoké poplatky. Komerční banka nabízí pěkný úrok, ale na poslední místo padá z důvodu vysoké váhy ukazatele zajištění úvěru a také váhy parametru poplatky za poskytnutí a správu úvěru.

5.2.2 Metoda váženého součtu při diferencovaných vahách

Jak je vidět z tabulky 21, porovnáním pomocí metody váženého součtu (WSA) nám první tři místa vychází shodně, jako v předchozím případě. Na čtvrtém místě se zde umístil nezajištěný splátkový úvěr od Equa Bank, kde se bodově více projevilo nezajištění úvěru oproti předchozí metodě.

Tabulka 21: Výsledky porovnání provozních úvěrů použitím metody váženého součtu (WSA) při diferencovaných vahách.

Název banky	Úroková sazba	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za správu úvěru	Bankou požadováno zajištění	Součet	Průměr	Pořadí
Ceská spořitelna – revolvingový úvěr	164,79	50,00	50,00	0,00	264,79	26,48	9
ČSOB – splátkový úvěr	126,76	50,00	50,00	400,00	626,76	62,68	7
Equa Bank – splátkový úvěr nezajištěný	114,08	200,00	66,67	400,00	780,75	78,08	4
Equa Bank – splátkový úvěr zajištěný	300,00	200,00	66,67	0,00	566,67	56,67	8
Fio banka – Tarif 4 – kontokorentní úvěr	126,76	200,00	100,00	400,00	826,76	82,68	3
Komerční banka – splátkový úvěr	257,75	0,00	0,00	0,00	257,75	25,77	10
MONETA Money Bank – kontokorentní úvěr	0,00	198,22	100,00	400,00	698,22	69,82	5
MONETA Money Bank – splátkový úvěr	253,52	200,00	50,00	400,00	903,52	90,35	2
Raiffeisenbank – splátkový úvěr	143,66	50,00	58,33	400,00	652,00	65,20	6
Sberbank CZ – splátkový úvěr	249,30	200,00	100,00	400,00	949,30	94,93	1
Váhy ukazatelů	3	2	1	4	3+2+1+4=10		
Charakter ukazatelů	-1	-1	-1	-1			

Na pátém místě se umístil kontokorentní úvěr od MONETA Money Bank, který má jen malý poplatek za poskytnutí úvěru, ale nejvyšší úrok. Na šestém místě se umístila Raiffeisenbank, kterou sem odsunuly poměrně vysoké poplatky za poskytnutí a správu úvěru a ne zrovna nízký úrok. Tato se umístila stejně, jako ve výpočtech s předcházející metodou. Na sedmém místě se objevil poslední nezajištěný úvěr a to od ČSOB, kde také zapracovaly vysoké poplatky a průměrný úrok.

Od osmého místa máme už jen zajištěné úvěry a to v pořadí Equa Bank, Česká spořitelna a Komerční banka. Je tedy vidět, že zajištěné úvěry byly znevýhodněné vysokou vahou parametru zajištění úvěru. Komerční banka nabídla sice průměrný úrok, ale protože velké poplatky a zajištění mělo velkou váhu, skončila v uvedené trojici bank poslední.

Poslední dvě místa v obou metodách porovnání máme stejná, předposlední je Česká spořitelna a na posledním místě zůstává Komerční banka.

5.2.3 Doporučení

Zde bych podnikateli B doporučila zkusit osobní jednání v prvních čtyřech bankách, kde po předložení daňového přiznání dostane přesnější nabídky na úrokové sazby. Jedná se tedy o banky Sberbank CZ, Moneta Money Bank, Fio banka a Equa bank s tím, že z těchto bank lze sjednat revolving pouze u Equa bank. Nejlepších výsledků dosáhly první dvě banky, které mají nízký úrok a žádné nebo minimální poplatky.

Při posuzování provozních úvěrů na vyšší částky záleží hodně na klientově finanční situaci. Banka v tomto případě zkoumá klientovo daňové přiznání za poslední jedno nebo dvě účetní období, aby ověřila, že klient dosahuje zisku, a dále obrat na běžných účtech klienta. Souhrn zjištěných informací banka vyhodnotí a určí, jak je pro ni klient bonitní. Od bonity klienta se pak odvíjí maximální výše úvěru, kterou mu banka poskytne, a také nabízená úroková sazba.

Pro získání výhodnější úrokové sazby a vyšší výše úvěru však může klient využít také konkurenčního boje mezi bankami. Po získání konkrétních nabídek z výše uvedených čtyř nejlepších bank může klient vyjednat ještě lepší podmínky tím, že jedné bance předloží výhodnější nabídku, kterou dostal od druhé banky. Může se stát, že první banka nebude chtít o obchod přijít a svoji původní nabídku upraví dle nabídky druhé banky.

6 Závěr

Z provedené analýzy vyplynulo, že nabídka úvěrů pro provozní financování tržního segmentu fyzické osoby podnikatele je poměrně široká v tom, že minimálně kontokorentní úvěr nabízí každá banka.

Nabídka kontokorentních úvěrů je velmi podobná, liší se v podstatě pouze výškou nabídnutého úroku, a polovina analyzovaných bank je nabízí bez poplatků. Menší částky kontokorentních úvěrů většina bank poskytne i bez posuzování daňového přiznání, ale je výhodnější toto přiznání bance poskytnout, aby mohla nabídnout většinou výhodnější úrokovou sazbu, než je ta základní. Ve většině bank je standardem zajištění blankosměnkou.

U větších částek kontokorentního úvěru může banka požadovat nějaké zajištění, např. Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou nebo nemovitostí ve vlastnictví klienta.

Banky většinou nabízí pro fyzické osoby podnikatele i nějaký typ provozního nebo neúčelového splátkového úvěru. Cílem práce byla kromě analýzy kontokorentních úvěrů, také analýza provozních revolvingových úvěrů. Zjistili jsme však, že tento typ úvěru většina bank nenabízí pro segment fyzických osob podnikatelů.

Revolvingový úvěr lze sjednat pouze u České spořitelny, Equa bank, Fio bank a Komerční banky. Podnikatelé mají dvě možnosti. První možností je sjednat si na provozní financování kontokorentní úvěr i za cenu vyššího úroku.

Druhou možností je sjednání splátkového úvěru na nějaké kratší období 1 nebo 2 roky a po doplacení úvěru si jej sjednat znovu, pokud ho budou i dále potřebovat. V druhé části analýzy byly tedy uvedeny většinou pouze splátkové provozní úvěry bez revolvingu, případně, jako alternativa, provozní kontokorentní úvěr.

U nabídky splátkových úvěrů nalezneme již větší rozdíly. Poplatek za poskytnutí úvěru si počítá polovina bank a poplatek za správu úvěru mají dvě třetiny bank. Průměrná roční úroková sazba se zde pohybuje kolem 8 %, což je asi o jednu třetinu méně než u kontokorentních úvěrů, kde je průměrná roční úroková sazba kolem 12 %.

V případě splátkových úvěrů je již pro banky velmi důležité daňové přiznání, aby mohly stanovit maximální výši úvěru, který klientovi poskytnou, hlavně pokud se jedná o vyšší částky úvěrů. Banky vyhodnocují obraty, jakých klient dosahuje v daňovém přiznání i na běžném účtu. Při stanovení úrokové sazby je důležité, jak dlouho podnikatel podniká a jakou má úvěrovou historii, v jakém oboru podniká a další okolnosti, to vše banky posuzují než nabídnou klientovi úrokovou sazbu.

Pokud klient na požadovanou výši úvěru nedosáhne z daňového přiznání, pomůže, když se úvěr zajistí obvykle nemovitostí nebo zárukou od Českomoravská záruční a rozvojové banky, což je také zajímavá alternativa, ale ne všechny banky ji poskytují.

V závěrečné komparaci kontokorentních a provozních úvěrů jsme zjistili, že v současné době nabízí výhodnější úvěry většinou menší banky, které se pustily do konkurenčního boje s velkými bankami snižováním úrokových sazeb u úvěrů a rušením poplatků souvisejících s poskytnutím úvěru.

Seznam použitých zdrojů

Business kontokorent [online], 2017. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/podnikatele-a-mensi-firmy/uvery/kontokorenty.html>

Ceník pro Firemní kontokorent, 2016. Česká spořitelna. Dostupné také z: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/podnikatele-a-male-firmy/firemni-kontokorent-ceske-sporitelny-d00022853>

Ceník pro Revolvingový úvěr, 2016. Česká spořitelna. Dostupné také z: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/podnikatele-a-male-firmy/revolvingovy-uver/cenik-d00018415>

Ceník produktů a služeb pro fyzické osoby podnikatele a právnické osoby, 2017. Raiffeisenbank. Dostupné také z: <https://www.rb.cz/attachments/ceniky/cenik-fop-po-1.pdf>

Czech Republic, Annualised agreed rate (AAR) / Narrowly defined effective rate (NDER), Credit and other institutions (MFI except MMFs and central banks) reporting sector - Revolving loans and overdrafts, convenience and extended credit card debt, Total original maturity, New business coverage, Non-Financial corporations (S.11) sector, denominated in Czech koruna - Quick View, 2016. *ECB Statistical Data Warehouse* [online]. European Central Bank [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: http://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=124.MIR.M.CZ.B.A2Z.A.R.A.2240.CZK.N

Dohled nad finančním trhem, 2016. Česká národní banka [online]. [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/

Euro area (changing composition), Annualised agreed rate (AAR) / Narrowly defined effective rate (NDER), Credit and other institutions (MFI except MMFs and central banks) reporting sector - Revolving loans and overdrafts, convenience and extended credit card debt, Total original maturity, New business coverage, Non-Financial

corporations (S.11) sector, denominated in Euro - Quick View, 2016. *ECB Statistical Data Warehouse* [online]. European Central Bank [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: http://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=124.MIR.M.U2.B.A2Z.A.R.A.2240.EUR.N

Euro area (changing composition), Business volume (outstanding amount / new business), Credit and other institutions (MFI except MMFs and central banks) reporting sector - Revolving loans and overdrafts, convenience and extended credit card debt, Total original maturity, New business coverage, Non-Financial corporations (S.11) sector, denominated in Euro - Quick View, 2016. *ECB Statistical Data Warehouse* [online]. European Central Bank [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: http://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=124.MIR.M.U2.B.A2Z.A.B.A.2240.EUR.N

Firemní FÉR kontokorent [online], 2017. Sberbank CZ [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.sberbankcz.cz/podnikatele-a-firmy/uvery/firemni-fer-kontokorent>

Firemní FÉR úvěr [online], 2017. Sberbank CZ [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.sberbankcz.cz/podnikatele-a-firmy/uvery/firemni-fer-uver>

Firemní kontokorent ČS - O produktu [online], 2017. Česká spořitelna [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/open_product_104.xml

IVASHINA, Victoria a David SCHARFSTEIN, 2010. Bank lending during the financial crisis of 2008. *Journal of Financial Economics*. **97**(3), 319-338. DOI: 10.1016/j.jfineco.2009.12.001. ISSN 0304405x. Dostupné také z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0304405X09002396>

KALABIS, Zbyněk, 2005. *Bankovní služby v praxi*. Brno: Computer Press. Finance (Computer Press). ISBN 8025108821.

KAMPF, Rudolf, 2003. Vícekriteriální rozhodování - metoda WSA. *Scientific papers of the University of Pardubice: Series B, The Jan Perner Transport Faculty*. **2002**(8), 39-48. ISSN 1211-6610. HNR 10195/32111. Dostupné také z: <https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/32111/CL377.pdf>

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, 2010. *Banky a komerční obchody*. Kravaře: Marreal servis. ISBN 9788025467794.

Kdo jsme, Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. [online], 2016.

Českomoravská záruční a rozvojová banka [cit. 2016-11-27]. Dostupné z:

<http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>

KNAPOVÁ, Bohuslava, 2005. Analýza finanční situace podniku. In: *Finanční řízení podniků a finančních institucí*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra financí, s. 178-182. ISBN 80-248-0938-9. Dostupné také z:

https://www.ekf.vsb.cz/export/sites/ekf/frpfi/cs/archiv/rocnik-2005/prispevky/dokumenty/Knapova_Bohuslava.pdf

Kontokorent Flexi Provoz pro malé firmy [online], 2017. MONETA Money Bank [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<https://www.moneta.cz/firmy/male/uvery/kontokorent-flexi-provoz>

MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO, 2014. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 9788024748740.

Malý podnikatelský úvěr [online], 2017. Equa bank [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<https://www.equabank.cz/podnikatele/uvery/maly-podnikatelsky-uver>

Měnověpolitické nástroje [online], 2016. Česká národní banka [cit. 2016-11-27].

Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/mp_nastroje/index.html

Nabídka služeb Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.,

2017. *BusinessInfo.cz* [online]. Česká agentura na podporu obchodu/CzechTrade [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nabidka-sluzeb-ceskomoravske-zarucni-a-3789.html>

Neúčelová podnikatelská půjčka [online], 2017. Raiffeisenbank [cit. 2017-05-13].

Dostupné z: <https://www.rb.cz/podnikatele/financovani/neucelovy-uver>

O ČNB [online], 2017. Česká národní banka [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

Podnikatelské půjčky a úvěry v mBank [online], 2017. mBank [cit. 2017-05-13].

Dostupné z: <https://www.mbank.cz/firemni/uvery/>

Podnikatelské úvěry Fio banky [online], 2017. Fio banka [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/uvery/podnikatelske-uvery>

Podnikatelský kontokorent Fio banka [online], 2017. Fio banka [cit. 2017-05-13].

Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/uvery/kontokorent-podnikatel>

Podnikatelský kontokorent Raiffeisenbank [online], 2017. Raiffeisenbank [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<https://www.rb.cz/podnikatele/financovani/kontokorentni-uver>

POLIDAR, Vojtěch a Martin MANDEL, 1999. *Management bank a bankovních obchodů*. 2. upr. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 8086119114.

POLOUČEK, Stanislav, 2009. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C.H. Beck.

Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 9788074001529.

Povolené přečerpání účtu [online], 2017. ČSOB [cit. 2017-05-13]. Dostupné z:

<https://www.csob.cz/portal/podnikatele-firmy-a-institute/produkty/provozni-uvery/povolene-precerpani-uctu>

Povolený debet na podnikatelském běžném účtu: kontokorent pro podnikatele [online],

2017. Komerční banka [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/uvery-a-financovani/financovani-provozu/povoleny-debet-na-podnikatelskem-beznem-uctu/>

PRESTO Business [online], 2017. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia [cit.

2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/podnikatele-a-mensi-firmy/uvery/splatkovy-uver.html>

Profi úvěr KB: podnikatelský úvěr pro malé a střední podniky [online], 2017. Komerční

banka [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/uvery-a-financovani/financovani-provozu/profi-uver/>

Provozní úvěr Flexi Business pro malé firmy [online], 2017. MONETA Money Bank [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/firmy/male/uvery/provozni-uver-flexi-business>

Provozní úvěr pro firmy a podnikatele [online], 2017. Equa bank [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/podnikatele/uvery/provozni-uver>

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava, 2007. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha: Oeconomica. ISBN 9788024511801.

REJNUŠ, Oldřich, 2014. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Partners. ISBN 9788024736716.

REVENDA, Zbyněk, 2012. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press. ISBN 9788072612406.

Revolvingový úvěr - O produktu [online], 2017. Česká spořitelna [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/open_product_111.xml

Rychlý úvěr na podnikání [online], 2017. ČSOB [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/podnikatele-firmy-a-institute/produkty/investicni-uvery/rychly-uver-na-podnikani>

Sazebník odměn za poskytování bankovních služeb UniCredit Bank: Část Small Business, 2016. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia. Dostupné také z: https://www.unicreditbank.cz/content/dam/cee2020-pws-cz/cz-dokumenty/dokumenty-produkty/sazebniky/NAHLED_01716_UCB_Sazebnik_SB_05_2016_CZ_V03.pdf

Sazebník poplatků Equa bank: fyzické osoby podnikatelé a právnické osoby platný od 1.4.2017, 2017. Equa bank. Dostupné také z: <https://www.equabank.cz/download/962-cz-sme-sazebnik-01042017.pdf>

Sazebník poplatků MONETA Money Bank: za produkty a služby pro právnické osoby a fyzické osoby podnikatele platný od 1.3.2017, 2017. MONETA Money Bank. Dostupné také z: <https://www.moneta.cz/documents/cz/sazebniky-uroky/1461.pdf>

STAVÁREK, Daniel a Pavla VODOVÁ, 2010. Analýza dlouhodobých vazeb na českém trhu úvěrů. *Ekonomie a Management*. **13**(3), 83-95. ISSN 12123609.

Ukončení kurzového závazku [online], 2017. Česká národní banka [cit. 2017-05-13].

Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/ukonceni_zavazku/

Úrokový lístek Equa bank: fyzické osoby podnikatelé a právnické osoby platný od 1. 1.

2017, 2017. Equa bank. Dostupné také z: <https://www.equabank.cz/download/954-sme-urokovy-listek-cz-01012017.pdf>

Úvěr Expres Business (Nezajištěný) [online], 2017. MONETA Money Bank [cit. 2017-

05-13]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/firmy/start/uvery/splatkovy-uver-expres-business-nezajisteny>

Úvěry a záruky pro firmy a podnikatele [online], 2017. ČSOB [cit. 2017-05-13].

Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/podnikatele-firmy-a-institute/poplatky-a-sazby/poplatky/uvery-a-zaruky>

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v aktuálním znění, In: *Sbírka zákonů*. ročník 1992, číslo 5.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění, In: *Sbírka zákonů*. ročník 2012, číslo 33.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Úrokové sazby produktu Firemní kontokorent České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).....	36
Tabulka 2: Poplatky produktu Firemní kontokorent České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).....	36
Tabulka 3: Poplatky produktu Povolené přecherpání úvěru Československé obchodní banky (zdroj ČSOB).....	37
Tabulka 4: Úrokové sazby produktu Malý podnikatelský úvěr Equa Bank (zdroj Equa Bank).....	38
Tabulka 5: Poplatky produktu Malý podnikatelský úvěr Equa Bank (zdroj Equa Bank).	38
Tabulka 6: Úrokové sazby produktu Podnikatelský kontokorent Fio banky (zdroj Fio banka).....	40
Tabulka 7: Poplatky produktu Podnikatelský kontokorent Fio banky (zdroj Fio banka).	40
Tabulka 8: Poplatky za produkt Kontokorentní úvěr Raiffeisenbank (zdroj Raiffeisenbank).....	44
Tabulka 9: Poplatky produktu Business kontokorent UniCredit Bank (zdroj UniCredit Bank).....	46
Tabulka 10: Poplatky produktu Revolvingový úvěr České spořitelny (zdroj Česká spořitelna).....	47
Tabulka 11: Poplatky produktu Rychlý úvěr na podnikání ČSOB (zdroj ČSOB).....	48
Tabulka 12: Poplatky produktu Profi úvěr Komerční banky (zdroj Komerční banka)..	51
Tabulka 13: Poplatky produktu Expres Business MONETA Money Bank (zdroj MONETA Money Bank).....	53
Tabulka 14: Poplatky produktu Neúčelový úvěr Raiffeisenbank (zdroj Raiffeisenbank).	54
Tabulka 15: Poplatky produktu PRESTO Business UniCredit Bank (zdroj UniCredit Bank).....	56

Tabulka 16: Hodnoty parametrů porovnávaných kontokorentních úvěrů (zdroj jednotlivé banky).....	59
Tabulka 17: Výsledky porovnání kontokorentních úvěrů použitím metody váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.....	60
Tabulka 18: Výsledky porovnání kontokorentních úvěrů použitím metody váženého součtu (WSA) při diferencovaných vahách.....	61
Tabulka 19: Hodnoty parametrů porovnávaných provozních úvěrů (zdroj jednotlivé banky).....	64
Tabulka 20: Výsledky porovnání provozních úvěrů použitím metody váženého součtu pořadí při diferencovaných vahách.....	65
Tabulka 21: Výsledky porovnání provozních úvěrů použitím metody váženého součtu (WSA) při diferencovaných vahách.....	67